

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 38.

V Ljubljani, dne 19. septembra 1912.

Leto XXV.

Evharistični kongres na Dunaju.

Evharistični kongres se je izvršil ob ogromni udeležbi katoličanov in ob nepopisnem sijaju prireditve. Le pomislite, vršil se je v prestolnici našega cesarstva, cesarskem dunajskem mestu, ki je bilo sijajno okrašeno z zastavami; več kot 120.000 tujcev vseh narodnosti in iz vseh delov sveta, je bilo navzočih deloma v pisanih narodnih nošah, 200 škofov in prelatov, na tisoče katoliških duhovnikov, cesar in cesarski dvor v največjem sijaju, vsi enega duha in enega srca v ljubezni in češčenju središča krščanstva, presvetega Rešnjega-Telesa — vse to je pripomoglo, da je bil ta evharistični kongres, 23. po številu, med vsemi izdaleka najlepši in najveličastnejši. Sam kardinal legat se je izjavil, da ga je kongres naravnost očaral; veliko da je pričakoval, a kongres da je prekosil njegove najdržnejše sanje. Človeško pero je sicer preslabo, da bi moglo dati le približno sliko vsega tega, kar se je v dneh od 12. do 15. septembra godilo na Dunaju; vendar bomo skušali v skromnih potezih popisati vsaj nekoliko to slavje za tiste, ki niso imeli sreče z lastnimi očmi gledati dunajskih dogodkov in prireditev. Vse seveda ob kratkem v okviru ozkih »Domoljubovih« predalov.

Sprejem papeževga poslanca, kardinala legata van Rossuma.

Slavnost se je pričela v sredo 11. septembra, ko se je pripeljal na cesarski Dunaj z dvornim vlakom papežev delegat kardinal van Rossum. Že na meji dunajske škofije so ga pozdravili cerkveni in svetni dostojanstveniki, ko pa je vlak došel na Dunaj, so zapeli zvonovi po vseh dunajskih cerkvah in

kapelah in cesarjev zastopnik, deželni cesarski namestnik, na tisoče Dunajčanov in tujcev se je zbralo pred kolodvorom, da dostojno sprejmo zastopnika svetega Očeta, ki žalibog sam ne more priti k slavnosti, katere bi se med vsemi katoličani na svetu, gotovo najraje udeležil on. Pozdravi so se izvršili v prisrčnih besedah. S kolodvora se je kardinal v dvorni kočiji s sijajnim spremstvom peljal v sredino mesta, kjer je bil napravljen sprejemni šotor. Dunajčani, katerih je bilo na tisoče in tisoče zbranih po ulicah, so med vožnjo kardinala burno pozdravljali. Veličasten je bil pozdrav pri sprejemnem šotoru: tu so čakali dunajski nadškof kardinal dr. Nagl, nuncij, dunajski župan, podžupan, občinski svetniki, veliko poslancev, škofov itd. Zopet so bile izgovorjene prisrčne in pomenljive pozdravne besede od strani kardinala Nagla in dunajskega župana dr. Najmajerja, katerima se je vsakemu posebej istotako prisrčno in tehtno zahvalil papežev odposlanec. Nato so se podali v stolnico sv. Štefana poklonit se Najsvetejšemu. Še isti dan zvečer je cesar Franc Jožef zaslišal kardinala v posebni avdienci, v kateri je sprejel papeževo lastnoročno pismo. Nastopni dan pa je cesar vrnil kardinalu obisk in mu tako skazal čast, ki se izkazuje samo neodvisnim vladarjem, oziroma njihovim zastopnikom. Pri tej priliki je podelil cesar kardinalu veliki križ Štefanovega reda z zvezdami.

Slovesna zborovanja.

Teh zborovanj je bilo četvero: v sredo, četrtek, petek in soboto, in sicer v največji dunajski dvorani, v rotundi, kjer je prostora za desetisoč sedežev in dvatisoč stojišč, torej za 12.000 oseb. Pri vseh teh slovesnih zborovanjih je bila dvorana natlačeno polna; bili so za-

stopani vsi stanovi in narodi, duhovniki in svetni, moški in ženske; vselej je bil navzoč kot cesarjev zastopnik kak nadvojvoda, cela vrsta drugih nadvojvodov in nadvojvodinj, ministri, kardinali, škofje itd., res zbor, kakoršen se ne najde zlepa na svetu. Kar je pa največ vredno: vsi zborovalci edini in navdušeni v veri in ljubezni do sv. Rešnjega Telesa. — Pri prvem zborovanju se je prebralo predvsem pismo svetega Očeta, v katerem sveti Oče poudarja pomen in nalogo evharističnih kongresov in podeljuje zborovalcem svoj blagoslov. Nato so se vršili pozdravni govori: kardinala legata, nadškofa Nagla, naučnega ministra Husareka, nižje-avstrijskega deželnega maršala Lichtensteina, dunajskega župana itd. Končno sta prišla na vrsto za ta dan določena slavnostna govornika: dunajski vseučiliški profesor dr. Swoboda in naš deželni glavar dr. Ivan Susteršič, ki sta v prekrasnih govorih silno povzdignila sijaj tega zborovanja. Govor našega voditelja prinese »Domoljub« v celoti. — Drugo slavnostno zborovanje v rotundi je bilo istotako sijajno. Govorili so: poslanec dr. Bugatto o slavnem kapucinu Marku d' Aviano, velikem častilcu svete Evharistije; pater Karol Andlau o »sv. Evharistiji in Habsburžanih«, dr. Douders o »nebeškem in zemeljskem kruhu delavstva«. Prestolonaslednik, ki je bil navzoč pri tem zborovanju, se je izrazil, da so ga govorniki ganili in da je težko zadrževal solze. Pri tretjem slavnostnem zborovanju v petek so govorili: župnik Stöber o »Sv. Alfonzu in Klemenu Dvořaku«, jezuit pater Hoffmann o sv. Evharistiji in redovniškem življenju; grof Rességuier o »miru narodov pred tabernakeljnom«; dominikanec Kratz o »obnovitvi dušnega pastirstva«. — V

vseh teh govorih so bile izgovorjene prekrasne misli, in podani prekrasni načrti, kako pripeljati svet zopet nazaj h Kristusu, evharističnemu Kralju.

Ob sklepnem zborovanju

je najprej govoril slavni govornik jezuit pater Kolb in predlagal zahvalo svetemu očetu za dekrete glede na sveto obhajilo. Nato so govorili: grof Somsič o sv. Evharistiji in bodočnosti cerkve, profesor Künzle o Materi sv. ljubezni in Evharistiji, pariški kardinal Amette in končno je poslovilen govor govoril kardinal legat tako krasno, da ga prinašamo v celoti.

Delo po odsekih.

Ker je vsled silne udeležbe in vsled ogromnega gradiva bilo nemogoče, vse stvari obravnavati v skupnih zborovanjih, se je delo razdelilo na posamezne odseke, ki so se posvetovali o vseh važnejših zadevah, ki se tičejo cerkvenega življenja, zlasti v kolikor so v ožji zvezi z sveto Evharistijo. Teh odsekov je bilo toliko, da nam je nemogoče, podati bralcem »Domoljuba« tudi samo čisto kratka poročila o teh razpravah. Navesti hočemo samo imena raznih odsekov, iz katerih se nekako da posneti, kako velikansko delo se je izvršilo pri teh posvetovanjih: odsek za zgodovino in starinoslovje Najsvetejšega zakramenta, za askezo duhovnikov, mladinski odsek, odsek za evharistično umetnost, za pomožno organizacijo dušnega pastirstva, odsek o akademičnem dušnem pastirstvu, za cerkvene paramente, za ženski apostolat, za duhovno pastirstvo po večjih mestih itd.

Pobožnosti po cerkvah.

Vsaki narodnosti je bila odkazana posebna cerkev, kjer so se udeležniki tiste narodnosti vsako jutro in vsako popoldne zbirali k daritvi svete maše, zakramentom, cerkvenim govorom itd. Te cerkve so bile prekrasno okrašene in se je služba božja vršila v njih na najslavesnejši način. Za Slovence je bila določena frančiškanska cerkev.

Slovinci na Dunaju.

Vseh Slovencev in Slovenk je bilo pri evharističnem kongresu nad 3500. Slovenci so se zbirali na Dunaju v frančiškanski cerkvi, ki je bila prekrasno ozaljšana zunaj in znotraj. Cvetlične girlande so visele od strehe do tal in v cerkvi je bilo od stropa do tal vse prepreženo s cvetličnimi venci. V tem oziru je bila frančiškanska cerkev morda najlepša na Dunaju. Čč. gg. frančiškanom srčna hvala za trud in za čast, ki so jo s tem izkazali Slovencem.

V tej cerkvi so se vršile pobožnosti za Slovence. Zjutraj so imeli pontifikalne sv. maše in krasne govore po vrsti škofje: dr. Andrej Karlin, dr. A. B. Jeglič, dr. Mih. Napotnik, dr. Frančišek B. Sedej. Zvečer pa so govorili: Janez Ev. Kalan, dr. Jos. Gruden, dr. Anton Medved, kaplan Ivan Hornböck.

Govorili so o predmetih, ki smo jih v »Domoljuba« že pred kongresom napovedali. — Pa tudi zunaj cerkve so se Slovenci in Slovenke postavili, dunajski listi so pisali jako laskavo o Slovincih in vse je občudovalo našo lepo narodno nošo. Nič manj kot brhke Kranjice so vzbujali pozornost moški v narodni noši z rdečimi dežniki in pipami.

Cesar, cesarski dvor in kongres.

Največji sijaj je pač dobil kongres vsled tega, ker je pokroviteljstvo prevzel sam cesar, se ga dejansko udeležil in zlasti procesiji pripomogel s tem do nepopisnega sijaja. Ravno tako je bil v ozki zvezi s kongresom ves cesarski dvor, na čelu vsi nadvojvodi in nadvojvodinje. Velik utis je napravila na vse vest, da se je cesar z vsemi člani cesarske hiše, z otroci in vnuki, v četrtek zjutraj ob 7. uri v dvorni kapeli udeležil skupnega svetega obhajila. Po sklepu kongresa je pa sprejel cesar na dvoru dostojanstvenike, ki so se udeležili kongresa. Navzočih je bilo do 1400 oseb. Pogled na cesarjeve goste je bil slikovit. Navzočih je bilo nad 200 škofov, zbrana je bila učena družba in plemstvo, ne le avstro-ogrsko, marveč tudi francosko, angleško in laško. Grof Stürgkh se je tudi udeležil sprejema. Dvor je prišel ob 8. zvečer, na čelu mu cesar, prestolonaslednik, nadvojvodinje, vojvodinjo Zofijo Hohenberg je spremljal nadvojvoda Jožef. Cesar se je precej časa razgovarjal s kardinalom ki mu je predstavil škofe. Cesar je z vsakim izpregovoril nekaj prijaznih besedi. Prestolonaslednik pa je takoj za cesarjem stopil h kardinalu legatu in govoril dalj časa z njim. S kardinalom legatom se je tudi dolgo časa razgovarjal nadvojvoda Leopold Salvator. Nadvojvodinja Marija Terezija se je razgovarjala s kranjskim deželnim glavarjem dr. Ivanom Šusteršičem, nato pa z grofom Jaroslavom Thunom-Hohensteinom. Cesar je bil med dolgim cerklom zelo živahen, vesel in zgovoren. Nekaj minut pred 9. uro je dvor došel. Cesar je nasproti več osebam izjavil, da se v cerkev sv. Štefana poda ob vsakem vremenu in da se udeležil ce'e procesije, dasi je radi svoje visoke starosti prisiljen na oknu dvora prisostvovati sveti maši na prostem.

Od druge strani se nam poroča: Sprejem pri cesarju preteklo soboto je bil nad vse sijajen. Gosti iz vseh delov sveta so se trli v krasnih dvoranah cesarskega dvorca. V prvi vrsti je veljal sprejem cerkvenim knezom, kardinalom in škofom ter inozemcem. Bilo je pa povabljenih tudi dokaj domačih odličnjakov. S Kranjskega so bili povabljeni in so bili navzoči knezoškof dr. Jeglič, deželni glavar dr. Šusteršič in gospa soproga ter prošt dr. Elbert. V dvoranah so se čuli vsi jeziki. Cesar, ki je bil zelo dobre volje, je počastil mnogo oseb, zlasti inozemcev, z nagovorom in se razgovarjal zelo živahno.

Poslovilen govor kardinala-legata.

Veliko slavlje v čast našemu božjemu Izveličarju, mednarodni evharistični kongres se bliža koncu. Priča smo, kako sijajno se je vršil, kakor nismo niti v najdrznejših svojih sanjah pričakovali. Naše srce prekipeva hvaležnosti, zadovoljni smo, ker moremo javno povedati, kar čutimo. Pred vsem se zahvaljujemo najvišjemu in edinemu studentu vsega dobrega, troedine mu Bogu Očetu, Sinu in svetemu Duhu! Hvaležno srce se zahvaljuje najsvetejši, blaženi Devici, prevzvišeni Materi Božji, ki nas je kot darovalka vseh božjih darov te dni tako osrečila, okrepila našo vero, oživila naše zaupanje in v nas užgala ljubezen do najsvetejšega zakramenta.

Ko smo se zahvalili nebesom, obrnimo svoj pogled tudi na zemljo. V večnem mestu nekdo živi, katerega duša se je v teh svetih dneh skupno z nami približevala Bogu, ki se skriva pod podobo kruha. Njegovo srce je skupno z našimi gorelo v novi, goreči ljubezni. To je kraljevski visoki duhovnik, namestnik božjega velikega duhovnika, Boga človeka Kristusa, ki je tudi naš zelo ljubljeno oče, ki je čuval nad nami te dni z očetovsko skrbjo, ki je s svojim blagoslovom tudi potegnil blagoslov Najvišjega na naš kongres. Za očetovsko ljubezen bo najlepša zahvala srce pretresujoči opis žive vere, goreče pobožnosti v sveto Evharistijo in zvesta udanost apostolski stolici ki so jo udeleženci kongresa te dni tako jasno pokazali. Največje veselje zame bo, ko o tem Sv. Očetu poročam.

Tudi Dunaju smo dolžni, da vrnemo hvaležen dolg. Veselo in navdušeno se v prvi vrsti zahvalimo **prevzviš. n. m. vladarju**, ki kakor Sv. Oče ni le cesar in kralj, marveč tudi oče svojih narodov in ki nas je kot tak viteško, z ljubeznijo in z močjo v teh dneh s čistim svojim čast. ščitom branil. S svetlim, blesketajočim zgledom je svetu pokazal, da je Habsburg še vedno Habsburg, da je še vedno tisti grad, ki čuva od starodavnih dni sveto Evharistijo na zunaj in jo znotraj globoko čisti. Glavi so sledili udje. Ni mi dovoljeno, da v teh kratkih trenutkih, s katerimi razpolagam, poročam o vsem, kar so prevzvišeni člani najvišje cesarske rodbine v teh nepozabnih dneh in pred njimi ob pripravah vse storili, da se je kongres tako posrečil. Cesar ne morem povedati, to zna visokospoštovani shod in cesar ne zna, je z neizbrisljivimi črkami zapisano v knjigi življenja.

Zahvaljujem se eminentam, prevzvišenim škofom in vsem visokočastitim gospodom. S svojo zgledno udeležbo so k sijajnemu uspehu tega kongresa krepko sodelovali. Posebno se pa zahvaljujem Njegovi eminenti, dunajskemu višjemu pastirju, ki je bil od početka sem duša velikega podjetja s svojimi modrimi, premišljenimi sveti. Pristrčno se zahvaljujem državnim in mestnim oblastem, ki so vzdrževale

tako vzoren red. Zelo se zahvaljujem tudi vsem govornikom, ki so po čistosti svojih nauk, z vzvišenimi mislimi, z navduševalnimi govori v nas vseh okrepili vero in vzbujali ljubezen in češčenje Najsvetejšega svetega zakramenta. Zahvaljujem se stalnemu odporu kakor tudi dunajskemu vodstvu kongresa in vsem udeležencem iz vseh krajev in dežela na svetu. Imenoma omenjam zastopnike raznih narodov Avstro-Ogrske, ki so kljub vsem težavam veliko žrtvovali in prihiteli, da javno pokažejo svojo neomajno zvestobo sveti Cerkvi ter svojo hvaležnost in češčenje Najsvetejšemu zakramentu Sv. Rešnjega Telesa.

S čustvom najglobokejše pobožnosti nasproti Presv. zakramentu zaključimo jutri dostojno kongres z veliko kongresno procesijo. V nasprotju z malo uvaževanjem in z žalitvami, ki se mnogokrat zadajajo našemu Gospodu Jezusu Kristusu in njegovemu ču-

spremljamo Gospoda Jezusa v Najsvetejšem zakramentu. Ko se bo veselil naš Božji Izveličar, kako se bo radovala Najsvetejša Devica in nebeški angeli o triumfalni procesiji sveti Evharistiji v čast in slavo.

Ljubi mi bratje ene vere, potem pride trenutek, da se ločimo in da se vrnemo v svojo domačijo. Zal nam bo, ker so lepi dnevi minuli, da je napočila ura, ko se bomo morali posloviti od krasnega mesta ob Donavi. A če nam bo tudi hudo, z veselim srcem se lahko vrnemo, ker nosili bomo s seboj dragocen zaklad, čudodelen spomin. Vrnili se bomo boljši, utrjeni v veri in v pobožnosti do Najsvetejšega Boga. Tega zaklada nočemo obdržati zase, hočemo, da tudi drugim sadove donaja, jih osreči in blagoslavlja. Potrebno se mi zdi, da se še posebej obrnem na narode monarhije, ki jih toliko njih sinov tu zastopa. Čutim, da sem dolžan in da Vam zakličem, Nemci in Mažari, Čehi

kar želi in ukazuje Sv. Oče. Ne plaši naj Vas delo, ki si je zato nalagate.

Vsi zanesite v svoje dežele veliko češčenje Najsvetejšega zakramenta. V njem zajemajte moč, da ostanete zvesti v vaši sveti veri, da zvesto in trdno stojite kot otroci svete rimske Cerkve. **V teh časih doni po avstrijskih dolinah klic: »Proč od Rima!« Tako kriče tisti, ki sovražijo Vaše duše in Vašo lepo domovino.** Pokrepčani v svoji sveti, edino resnični veri dvignite nasproti temu kričanju svoj glas in kličite: **Tja k Rimu!**

Trdno vztrajajte v naši sveti veri! Trdni ostanite v naši katoliški Cerkvi, zvesti našemu papežu, trdno se držite Najsvetejšega zakramenta! Sv. Evharistija je solnce Cerkve, solnce človeštva, vrelec luči in toplote, življenja, reda, sloge. Kjer to solnce ne žari, vladajo tema, zmota, zmešnjava in neednost, žalost in smrt.

Božja milost, božji blagoslov, božja pomoč knezom in ljudstvom, ki priznavajo, da je Bog njih Gospod in mojster in Jezus Kristus, njegov sin, Zveličar, katerega časte in molijo v Zakramentu ljubezni.

Vsevečne čase ostani Najsvetejši zakrament vsem deželam te države solnce svetlobe in življenja, sreče in veselja in vresniči naj se, kar znana pesem tako lepo poje:

»Božje solnce vedno sijaj
na presrečno Avstrijo!«

ZAKLJUČNA PROCESIJA OB EVHARISTIČNEM KONGRESU.

Velika slavnostna procesija, ki je zaključila evharistični kongres, je sicer nekoliko trpela radi deževja, a je bila kljub temu sijajna kakor Dunaj še nikoli take ni videl. Ponoči je močno in trajno deževalo. Zjutraj sicer ni dežilo, a okoli 8. ure je pričelo zopet deževati in je dežilo do 12. opoldne. Zgodaj zjutraj so odkorakala društva in korporacije na določena jim mesta. Dohode k cerkvi sv. Štefana in k sosednim ulicam ter na dvor je že zjutraj vojaštvo, oblečeno v paradno obleko, zaprlo. Za vojaškim špalirjem se je kljub dežju zbralo stotisočero občinstvo, ki je z odprtimi dežniki čakalo procesije. Ker znamenja — bele zastave na stolpu cerkve sv. Štefana — da je procesija odpovedana, ni bilo, je množica, dasi je lilo, potrpežljivo čakala. Udeleženci kongresa so se zbrali na Ringu, na »Heldenplatzu« in med dvornima muzejema.

Ob četrta na 12. dopoldne so se zbrali nadvojvode v avdienci sobi ceremonijskega departementa na dvoru, med njimi nadvojvode Karel Franc Jožef, Leopold Salvator, Evgen Jožef, Jožef Ferdinand, Peter Ferdinand, Friderik in Karol Albreht. Ob četrta na 12. uri so se pričeli premikati dvorni vozovi proti cerkvi sv. Štefana. Na čelu jezdi dvorjan v španski obleki, sledi vod osebne garde gardnega eskadrona in štirje dvorni trobentači in štirje paži. Na konjih jezde dvoriani, večinoma v

Pozdrav papeževnega legata kardinala Rossuma pri evharističnem kongresu na Dunaju.

delalnemu delu ljubezni, mu jutri pridemo morebiti triumf, kakršnega morebiti še svet ni videl. Pred celim svetom hočemo pričati, da Ga v eni veri in v Njegovi ljubeznjivi skrbi priznavamo za svojega Kralja in za svojega Boga, da Ga skupno ljubimo, častimo, molimo, da mu damo zadoščenje. Če ste tega staročastiljevega glavnega in prestolnega mesta bodo pričale, kako mogočno proslavimo Izveličarja in Boga. Vsi, ki se procesije udeležijo, naj smatrajo za svojo častno dolžnost, da bo slavnost kolikor mogoče sijajna in veličastna. Vsakdo lahko sodeluje, ne le, da uboga, kar ukažejo člani pravljalnega odbora, marveč še bolj s tem, da pokaže s svojim obnašanjem, s svojo gorečo molitvijo globoko vero in ljubezen, ki preveva njegovo srce. Skrbim vsi, kar posebno priporočam, da s čistim greha prostim srcem

in Poljaki, Rusini in Rumunci, Italijani, Slovenci, Slovaki, Hrvati in Srbi: Dragoceni zaklad ljubezni, polne pobožnosti Najsvetejšemu Zakramentu ponesite v Vašo domovino, ponesite ga Vašim rodbinam, Vašim prijateljem in Vašim znancem! Ko se vrnete v svojo domovino, korakajte s svojim zgledom naprej in se velikokrat, če mogoče vsak dan, približajte mizi Gospodovi, da zavžijete kruh močnih. Svoje otroke privedite ljubemu Jezusu že v prvih letih nedolžnosti, kakor hitro ločijo Božji kruh življenja od navadne jedi. In vi, duhovniki, morate še pred vsem in še več kot drugi sodelovati, da sadovi kongresa ne zamro in da se ne izgube. V svoje fare zanesite novo, sveto gorečnost, svojim vernikom bodite zgled, storite, kar le morete, da pospešujete pogostno, in če le mogoče vsakdanje sprejemanje svetega obhajila,

vojaških uniformah. Slede galakočije, v katerih se vozijo tajni svetniki. Pripelje se 6 dvornih galakočij, v katerih se vozi 24 škofov, ob obeh straneh kočij korakajo kleriki s škofovskimi palicami v rokah. Za škofi se vozijo v 12 kočijah kardinali.

Voz z Najsvetejšim.

Medtem se pripelje pred cerkev sv. Štefana v belo svilo pretkani »prinčni« stekleni voz z zlato preprogo z Najsvetejšim. Kardinal legat van Rossum in kardinal nadškof dr. Nagl stopita z Najsvetejšim v voz, v katerem je pripravljen za Najsvetejši mali oltar, postavita Najsvetejši na oltar in klečita celo procesijo pred najsvetejšim v kočiji. Ko se pripeljejo nadvojvode pred cerkev sv. Štefana in vstopijo vanjo, jih občinstvo živahno pozdravlja.

Cesar.

Trikratno trobentanje generalnega marša naznanja, da se bliža cesar. Vozi se skupno s prestolonaslednikom v kočiji, v katero je vpreženih 8 belih konj. Vse se odkrije, z robci in živio-klici pozdravlja vladarja, ki se zahvaljuje manifestantom. Vladarjevemu vozu sledi avstrijska in ogrska telesna straža. Izprevod zaključni en huzarski eskadron.

Po končani sv. maši v cerkvi sv. Štefana se prične procesija premikati. Voz z Najsvetejšim spremljajo kleriki s kadilnicami. Ko poveljniki vojaškega špalirja zapazijo, da se bliža voz z Najsvetejšim, ukažejo vojakom »K molitvi«. Verniki se odkrijejo. Cesarja, ki sedi odkrit v kočiji, ob katerega levici sedi prestolonaslednik, ljudstvo navdušeno pozdravlja.

Procesija.

Procesija se pomika po Rothen-thurmstrasse, čez Franz Josefs-Quai, Aspernplatz in čez Ring med špalirjem, ki ga tvori sto- in stotisoče ljudi.

Na Heldenplatzu so zbrani člani katoliških dijaških zvez z zastavami, nepregledna množica tujih duhovnikov, ki so prišli s procesijo, državni uradniki v uniformah in častniki. Pred spomenikom nadvojvode Karla stoje tirolska društva strelcev v domači noži z lesenim izrezljanim zgodovinskim križem. Dvorni orožniki vzdržujejo na Heldenplatzu red. Procesija se pomakne proti Volksgartnu in nato zavije zopet proti dvoru. Ko množica zagleda cesarja s prestolonaslednikom, je ginjena in navdušena. Ne da kdo ukaže, začne peti cesarsko pesem. Vladar je zelo ginjen in se zahvaljuje ljudstvu. Živio-klici so tako mogočni, da se ne čuje zvonjenje, dasi zvone po vseh dunajskih cerkvah z vsemi zvonovi! Kardinal-legat in drugi kardinali neprestano blagoslovljajo množico.

Pred zunanjim vhodom na dvor je bil pripravljen velik oltar, kjer je nameraval brati tiho sv. mašo kardinal legat. Z ozirom na dež, ki je strašno lil, se napovedana tiha maša ni brala na prostem, marveč se je podala na no-

tranji dvorni trg. Cesar, nadvojvode, kardinal legat van Rossum z Najsvetejšim, kardinal dr. Nagl in vsi cerkveni knezi, ki so se procesije udeležili, stopijo iz voz in se podajo v dvorno župno cerkev, kjer se izpostavi Najsvetejši. Medtem so došle tudi nadvojvodinje s svojimi otroci z dvora v dvorno župno cerkev, kjer daruje kardinal van Rossum z veliko astistenco sv. mašo.

Po končani sv. maši se je množica razšla. Cesar in člani vladarske rodbine so se podali v svoje apartemente. V najlepšem redu so se udeleženci razšli. Tramvaj je mogel pričeti voziti šele ob pol 3. uri.

Dasí je bila zbrana velikanska množica, je postalo slabo le 22 osebam, a slučajni so bili le lahki. Policija in vojakí so vzorno vzdrževali red.

Slovesnost je napravila kljub deževju na vse nepozabljiv vtis in ostane vsem v trajnem spominu.

Nekatere podrobnosti o zakramentalni procesiji.

Sv. moštranca, ki je shranjevala najsvetejšo Evharistijo, je popolnoma iz zlata. Tehta 4 kg in je vredna 150.000 kron.

Procesija dvora je bila dolga dva kilometra. Zgledno so se obnašali vsi udeleženci, ki so gledali procesijo. Ko se je približal voz z Najsvetejšim, so se vsi odkrili in poklekneli in se pobožno trkali na prsa. Vtis je bil še večji in pomembnejši, ker se je spored kljub deževju le malo izpremenil in ker se cesar ni pustil pregovoriti, da bi se zakramentalne procesije kljub svoji visoki starosti ne udeležil. Zastopniki narodnosti in inozemci se niso ozirali na slabo vreme, marveč so ob določeni jim uri zasedli odkazane jim prostore. Dunajčanov in Dunajčank slabo vreme tudi ni oviralo in so zasedli vse ceste, kjer je bilo napovedano, da se bo procesija pomikala. Ure dolgo je kljub dežju in viharju množica vztrajala. Vse hiše na Ringu in ob cestah, kjer se je pomikala procesija, so bile okrašene z zastavami, balkoni in okna pa s cveticami. Narodnosti so vojaško razdelili v voje. Prvi voj je štel 41.129 udeležencev in je zasedel Wollzeile, Stubenring, prednjo Zollamtsstraße, Reichschachstraße, Georg Koch-Straße, Bilsersstraße in Dominikanerbastei. Prvo in drugo četo tvorijo peki iz Münstra, rudarji iz Švaca, Marijine kongregacije, Požunčani, Ljudska zveza, tretji red sv. Frančiška, Marijinoceljsko romarsko društvo, mladeniška, rokodelska in mojstrska društva, Tirolci in Predarčci. Drugo četo prvega voja tvorijo Bavarci, Berolinčani, Kolinčani, Vratislavčani, Pruski Šlezijci, Würtemberžani, Baden-Konštanci, Angleži, Francozi, Italijani, Liechtensteinci, Švicarji, Španci, Turki, Albanci in Hrvatí. Četrto četo tvorijo Ogrí, peto Poljaki in Rusini, Zgornje Avstrijci, Korošci in Štajerci, sedmo Slovenci, Tržačani in Furlani.

Drugi voj obsega 26.729 udeležencev v petih četah in je zasedel Franc

Josefkaí, Aspernplatz, Wollzeile, Dominikanerbastei in prednji del Zollamtsstraße. Osmo in deveto četo tvorijo Olu-mučani in Vratislavčani, dunajski magistratni in uradniki kneza Schwarzenberga. Deseto četo sestavljajo meščanska društva: strelci dunajskega polka Deutschmeister, veteranci, Prometna zveza in dunajski mestni poulični železničarji. V enajsti četi se nahaja meščanski zbor iz Dunajskega Novega mesta in nižjeavstrijska kmečka zveza. V dvanajsti četi so ostali Nižje Avstrijci.

Tretji voj šteje 16.800 udeležencev, ki so razdeljeni v tri čete, ki zasedejo Dampfschiffstraße, Obere Weißgerberstraße in Franz Josefkaí. V trinajsti četi so Dunajčani iz okrajev Landstraße, Wieden, Margarethen, Favoriten in Simmering, v štirinajsti četi Dunajčani iz okrajev Mariahilf, Meidling, Hietzing, Rudolfsheim in Fünfhaus, Dunajčani iz okrajev Innere Stadt, Leopoldstadt, Neubau, Josefstadt, Alsergrund, Ottakring, Hernals, Währing, Döbling, Brigittenau in Florisdorf.

Organizirani voji udeležencev zakramentalne procesije, ki so tvorili špalir, so torej šteli 150.758 oseb. Policije je bilo v službi 1200, 15.000 vojakov je delalo špalir, število gledalcev pa cenijo na več sto tisoč oseb.

Pogled na to velikansko množico v raznobojnih najrazličnejših nošah, na neštete zastave je bil nepopisen, navdušenje velikansko, požrtvovalnost in vztrajnost ob vremenu, ko je lilo z neba, občudovanja vredna.

Za sklep samo rečemo: kongres in zlasti procesija v proslavo presv. Evharistije je bilo nekaj takega, česar niti Dunaj, niti kak drug kraj na svetu še nikdar ni videl. Čudovito slikovit prizor: v širokih vrstah korakajo dunajski obrtniki, trgovci, delavci, uradniki iz kongregacij, tirolski strelci s svojimi zastavami in godbami, Poljaki v svojih belih plaščih in rdečih čepicah, Hrvatí v rdeče-modro vezelih belih nošah in njihovi rojaki iz Bosne v fesih, krepki ogrski kmetje in ponosni magnatje v dragocenih opravih, postavni moravski kmetje Hanaki, salcburški, koroški in štajerski planinci, Slovenci v svojih krasnih narodnih krojih, češki, slovenski in nemški telovadci, veterani, na tisoče častnikov itd. — Kakšna zmes narodov, noš in stanov! To je bila zares cela Astro-Ogrska brez izjeme, kakršna se je pokazala ta dan na trgu junakov v vsej svoji raznolikosti in mogočnosti. In vsi ti narodi in stanoví so se klanjali Najsvetejšemu in se združili v iskreni katoliški zavesti. Tu je bilo jasno, kakšna naj bo Avstrija, če hoče biti edina in velika!

Res, takega dne še ni videla Avstrija in ga izlepa zopet ne bo. Zato pa bo ta dan živel v srcih stotisočev in milijonov prebivalcev vse širne habsburške monarhije. Poklonitev habsburške monarhije pred Najsvetejšim zakramentom bo ostal zgodovinski dogodek, ki ne bo več izginil iz spomina katoliškega ljudstva!

Političen pregled

AVSTRIJA.

Ministrski predsednik grof Stürgkh je, kot smo že zadnjič poročali, ozdravel in prevzel svoje posle — vendar se veliko piše o tem, da ostane le začasno na čelu vlade, dokler se ne pokaže, kako izpadejo pravna pogajanja med Čehi in Nemci. Z ozirom na to bo državni zbor v jeseni rešil samo tekoče zadeve, rešitev velikih političnih vprašanj pa vzame nato v roke nova vlada. Kot Stürgkhov naslednik se med drugimi največkrat imenuje tržaški namestnik princ Hohenlohe; to so kajpada le ugibanja.

Trgovinski minister dr. Rösler je uradno naznanil svoj odstop z ozirom na slabo zdravje. Grof Stürgkh je vzel odstop na znanje in bo, kot poročajo listi, ponudil trgovinsko ministrstvo, če ga odkloni princ Schwarzenberg, bivšemu rektorju češke tehnike Stoklasi.

Pravosodni minister dr. Hohenburger je znan kot velik sovražnik Slovanov. Pravkar je zopet povzročil veliko razburjenje med Čehi z nekim odlokom glede poslovanja sodišč. Na tok svojih pogajanj med Čehi in Nemci bi to utegnilo zelo slabo vplivati, zato je namestnik grof Thun po hitel na Dunaj, da izrazi ministrskemu predsedniku svojo nevoljo nad tem činom — to pa spet Nemcem ni po volji. Veliko težav bo, kakor kaže, še treba premagati, predno se oba naroda češke kraljevine sporazumeta.

Proti »pasivni rezistenci« na železnicah. Železničarji nimajo navade »štrajkati« po vzoru tovarniških ali rudniških delavcev, oni ne ustavijo dela, kedar si hočejo izboljšati položaj, nasprotno takrat začno delati do pičice po predpisih (ki so zastarali in nezadostni) in tako zavrejo redni promet. Ker se pri tem naredi veliko škode, izkuša jim država priti za hrbet. Dunajski listi poročajo, da je pripravljena v dvorni in državni tiskarni okrožnica na politične oblasti, ki bi se v slučaju potrebe hitro razposlala. S to okrožnico se skličejo pod orožje vsi železničarji, ki so v rezervi ali nadomestni rezervi in morajo služiti v železniškem prometu pod vojaško oblastjo. Na ta način torej upa država zatreti v bodoče »pasivno rezistenco« železničarjev, če bi se kje pojavila.

OGRSKA.

Uradni list je objavil dve lastno-ročni cesarjevi pismi na ministrskega predsednika grofa Lukacsja in predsednika zbornice grofa Tiszja. Obema se vladar najpristržnejše zahvaljuje za njihovo sodelovanje pri brambni reformi, ju zagotavlja svojega trajnega zaupanja in jima naznanja podelitev reda sv. Štefana. — Opozicija pa izjavlja, da ne bo dopustila mirnega

zborovanja, dokler se ne popravi, kar se je dogodilo v zadnji seji. Zahteva, da odstopita Lukacs in Tisza.

VNANJE STVARI.

Listi poročajo, da se bosta sešla naš in italijanski vnanji minister v mestu San Rossore pri Pisi. Italijanski listi pripisujejo temu sestanku velik pomen, češ da se gre za okrepitev trozveze, ker so se na drugi strani združile Anglija, Francija in Rusija.

BALKAN.

Vprašanje o pomirjenju Balkana stoji sedaj v ospredju pred vsemi drugimi mednarodnimi zadevami. Strašno veliko se o tem piše, a rešitve ni upati od nikoder. Balkanske države (Bolgarija, Srbija, Črna gora, Grška) bi seveda stvar hitro končale po svoje. Baje se med seboj dogovarjajo za skupno vojno proti Turčiji. Zlasti v Bolgarih vre, ker se njihovi narodnosti godi največ krivic. Toda velevlasti ne dopuste vojne. Vlade balkanskih držav so torej v zelo neprijetnem položaju. Ljudstvo gori za vojno proti Turku, pa mu ne morejo ustreči vlade radi odločne »miroljubnosti« velesil. Da je pa kljub temu vse pripravljeno za vojsko, pričajo zlasti prepoved srbske vlade, da se ne sme izvažati iz države žito in krma. Tudi Turčija neprestano pošilja nove čete v Makedonijo.

Najnovejša poročila pravijo, da je za enkrat vojna nevarnost odstranjena. To je pripisovati pritisku velesil in pa dejstvu, da je Turčija na znotraj zelo razrahljana. Sicer protestira proti vmešavanju velevlasti v njene notranje stvari, vendar se — vsaj na videz — udaja. Tako se poroča, da je turški ministrski svet sklenil izvesti Albancem zagotovljene preosnove. Edino v tem da se niso edini, ali dovolijo Albancem nositi orožje ali ne. To se pravi, da smo še vedno tam, kjer smo bili.

Naš cesar se je baje izrazil nasproti vnanjemu ministru Berchtoldu, naj po svoji previdnosti vse stori, da se ohrani mir, češ da on noče nobene vojske več. Če bo imel nastop Berchtolda za mirno rešitev zapletljajev kaj uspeha, ni gotovo. Zdi se, da se vse vlade zadrže precej hladno glede na njegov predlog. Zlasti Rusija in Anglija ne marata pokazati svojih kart. Morebiti je s tem v zvezi Berchtoldov obisk v Italiji.

ITALIJA IN TURČIJA.

Poroča se, da so imela neuradna pogajanja za mir lepe uspehe in da jih bodo v kratkem objavili uradno. Pričakovati je torej, da se mir v kratkem sklene.

RUSIJA.

Rusi praznujejo sedaj stoletnico, odkar so na svojih ravninah ponižali oholega Napoleona Bonaparte. V staroslavni Moskvi, ki je v vojni s Francozi pogorela, so se vršile velikanske slavnosti, ravnotako v Borodinu, kjer se je vršila bitka med Francozi in Rusi. Povsod se je slavnosti udeležil tudi car z rodbino.

SRBIJA.

Nova srbska vlada je sledeče sestavljena: predsedstvo in vnanje stvari Nikola Pašić, finance Paču, vojska general Putnik, notranje stvari Protić, pravosodje Polečević, naučno ministrstvo Ljuba Jovanović, narodno gospodarstvo Kosta Stojanović.

LISTEK

Salomonovi rudniki.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Spoznal sem silo teh besedi in z obupnim obrazom še enkrat pogledal svetli obraz solca; nikdar ni noben zvezdoznanec s tako napetostjo pričakoval nebeškega dogodka; nato sem stopil z vso dostojanstvenostjo, ki sem jo zmožel, med klečečo deklico in bližajočega se Skrago.

»Kralj,« sem začel, »deklice ne boste umorili; naj odide v miru.«

Tvala je v svoji jezi in začudenju vstal s svojega sedeža, in izmed glavarjev in razvrščenih vrst deklic, ki so se počasi približale, se je začulo mrmanje začudenja.

»Umreti mora, ti beli pes! Ti lajaš na leva v njegovem brlogu! Ali si blazen? Pazi se, sicer doleti usoda tega piščeta, tebe in one, ki so s teboj. Kako moreš prepričati? Kdo si ti, ki se postavljaš med mene in mojo voljo? Proč, pravim! Skraga, ubij jo! Halo, straže; primite te možel«

Pri tem klicu so izza kože hitro pritekli oboroženi možje; očitno so jih bili že prej postavili tja.

Sergij, kapitan in Umbopa so se postavili ob meni in dvignili svoje puške.

»Stojte!« sem zaklical drzno, akoravno mi je v tem trenutku upadel ves pogum. »Stojte! Mi, beli možje iz zvezd pravimo, da se to ne sme zgoditi! Približajte se samo še en korak in ugasnemo vam solnce in vržemo deželo v temo. Poskusili boste našo čarovniško moč!«

Moja grožnja je imela uspeh; možje so se ustavili, Skraga pa je obstal pred nami z dvignjeno sulico v roki.

»Čujte ga! Čujte ga!« je kričala Gagul. »Čujte lažnika, ki pravi, da hoče ugasniti solnce kakor svetilko! Naj stori to in deklica bo rešena! Da, naj stori, ali pa umrje z deklico vred, on in oni, ki so z njim!«

Pogledal sem na solnce in v svoje neznansko veselje in tolažbo sem opazil, da se nismo motili: Na robu njegove svitile oble je bila videti majhna senca.

Slovesno sem dvignil svojo roko proti nebu in ravno tako sta storila Sergij in Tomič; nato sem izgovoril eno ali dve vrstici iz neke pesmi proti

solncu s kolikor mogoče svečanim glasom. Sergij je ravno tako govoril neke yrstice iz svetega pisma.

Počasi se je plazil črni rob preko svitile oble, ko sem načkrat začul globoko hropenje od strahu, ki je nastalo med zbrano množico naokoli.

»Glej, o kralj! Glej, Gagul! Glejte glavarji in ljudstvo in ženske, in glejte, ali drže beli možje iz zvezd svojo besedo ali so sami lažnjivci?!«

»Solnce zatemneva pred vašimi očmi; kmalu bode noč — da, noč opoldne! Zahtevali ste znamenja; sedaj ga imate. Zatemni, solnce! Odvzemi svojo luč, ti svetlo solnce! Vrzi ošabno srce v prah in napolni celo zemljo s sencami!«

Ječanje groze in strahu se je dvigalo med gledavci. Nekateri so stali kakor okameneli, drugi so se vrgli na kolena in glasno vpili. Kar se tiče kralja, je obsedel mirno in obledel pod svojo temno kožo. Samo Gagul je ostala pogumna.

»Minulo bode!« je zavpila. »Kaj takega sem že videla prej; noben človek ne more ugasniti solnca; ne izgublajte poguma, sedite mirno — senca kmalu izgine!«

»Počakaj in videla bodeš!« sem nadaljeval in vznemirjen poskočil.

»Nadaljujte vi, gospod kapitan, jaz se ne morem spomniti še drugih pesmi!«

Tomič se je pogumno odzval pozivu in napel vse svoje iznajdljive zmožnosti. Nikdar poprej nisem imel najmanjšega pojma o širini in globini in višini zarotevalnih moči pomorskega častnika. Deset minut je govoril v enomer, ne da bi se ustavil.

Med tem časom se je senca širila dalje. Čudne sence so se plazile po solncu, osodepoln mir je napolnil prostor, ptice so prestrašene začivkale in obmolknile; samo petelini so začeli peti.

Dalje, še vedno dalje se je plazila senca; sedaj je že zakrila dobro polovico oble. Zmračilo se je. In dalje, še dalje, dokler navsezadnje nismo mogli videti divjih obrazov pred seboj. Nobe-nega glasu ni bilo čuti med gledavci, in tudi Tomič je prenehal.

»Solnce umira — čarovniki so umorili solnce!« je zakričal dečak Skraga. »Vsi poginemo v temi,« in oju-načen od strahu ali togote ali obeh je dvignil svojo sulico in jo z vso močjo vrgel proti širokim prsim Sergijevim. Toda pozabil je na verižni oklep, ki nam ga je podaril kralj in ki smo ga nosili pod svojo obleko. Jeklo je nepoškodovano odbilo sulico, in predno je oni mogel ponoviti lučaj, mu je Sergij iztrgal sulico iz roke in ga prebodel skozi in skozi. Skraga se je mrtev zgrudil na tla.

Pri tem pogledu in gnane od strahu so se deklice razpršile v divjem begu na vse strani in tekle med glasnim vpitjem proti vratom. Vendar strah ni ponehal. Kralj sam in straža in nekateri izmed glavarjev in tudi Gagul, vsi so bežali proti kočam, tako da smo kmalu ostali mi sami, namreč žrtev

Fulata, Infadus in nekateri glavarji, ki so govorili z nami v prejšnji noči, obenem z mrtvim truplom Skrage na prizorišču.

»Sedaj, glavarji,« sem rekel, »smo vam dali znamenje. Ako ste zadovoljni, bežimo naglo na ono mesto, o katerem ste govorili. Čara sedaj ne moremo ustaviti, trajal bo eno uro. Porabimo temo!«

»Pojdimo!« je rekel Infadus in se obrnil, in njemu so sledili prestrašeni glavarji, mi in deklica Fulata, katero je Tomič prijel za roko.

Predno smo dospeli do vrat krala, je solnce popolnoma zatemnelo.

Držali smo drug drugega za roko in hodili v temi dalje.

DVANAJSTO POGlavJE.

Pred bitko.

Na našo srečo so Infadus in poglavarji poznali vse ulice velikega mesta popolnoma, tako da smo kljub temi hitro prišli dalje.

Sergij mu je iztrgal sulico iz roke in ga prebodel skozi in skozi.

Eno uro ali še več smo hodili, dokler se navsezadnje ni začel mrk nagibati h koncu in se je zopet pokazal oni del solnca, ki je najprvo zatemnel. V nadaljnjih petih minutah je postalo že dovolj svitlo, da se je moglo videti naokoli in opazili smo, da smo že zunaj mesta Lu in se bližamo prostornemu griču, ki je imel varen vrh in je meril kake dve milj v obsegu. Ta grič, ki je imel obliko, kakor je zelo navadna v južni Afriki, ni bil zelo visok; na najvišjem mestu ni meril več kakor dvesto črevljev; imel pa je obliko podkve in njegove strani so bile nekoliko strme in pokrite s prodom. Na vrhu, ki je bil poraščen s travo, je bil obširen prostor za taborišče, ki so ga rabili kot močno vojaško utrdbo. Navadna posadka tukaj je štela en polk s tremi tisoč možmi; ko pa smo lezli ob vrača-

joči se svetlobi po bregu, smo opazili, da je bilo gori mnogo več vojakov.

Dospevši na vrh, smo našli množice mož v največjem strahu radi naravne prikazni, ki so jo ravnokar videli. Ko smo jim povedali geslo in šli dalje in dospeli do koč v sredini, smo na veliko naše začudenje našli dva moža, ki sta nas tam pričakovala obložena z našimi stvarmi.

»Poslal sem ponje,« je tolmačil Infadus, »in tudi po te-le stvari,« in dvignil je kapitanove davno izgubljene hlače.

Z vzklikom neznanskega veselja je skočil kapitan, zagrabil hlače in jih na mestu oblekel.

»Moj gospod vendar ne bo zakril svojih lepih belih nog,« je vzkliknil Infadus obžalovaje.

Tomič pa je vstrajal pri svojem sklepu in samo še enkrat je imelo kukuansko ljudstvo priliko zopet videti njegove lepe noge. Odslej so se morali zadovoljevati z njegovim pol obrtanim obrazom, monokljem in z njegovimi premičnimi zobmi.

Še vedno gledajoč Tomičeve hlače, je Infadus dalje sporočil, da je sklical polke z namenom, da jim razloži upor, za katerega so se odločili glavarji in se jim predstavi postavni dedič prestola, Ignosi.

Tekom pol ure so stale čete, vsega skupaj kakih dvajset tisoč mož, cvet kukuanske armade, na velikem odprtem prostoru. Može so bili razpostavljeni ob treh straneh in nudili krasen prizor. Mi smo se postavili na četrti strani in kmalu so nas obdali vsi glavarji in višji častniki.

Prvi jih nagovori Infadus. Pripovedoval jim je z živimi besedami — kajti kakor večina Kukuancev visokega stanu je bil tudi on rojen govornik — celo zgodovino o Ignosijevem očetu, kako ga je prostaško umoril kralj Tvala in izgnal njegovo ženo in otroka, da sta morala gladovati. Nato je razkazoval, kako trpi in ječi dežela pod krvavo vlado Tvale, ter za zgled navedel dogodek minule noči, ko je bilo pod pretvezo, da so zlodejci, prijetih mnogo najboljših državljanov in nečloveško usmrčenih. Nadaljeval je, da so beli može iz zvezd videli njihovo deželo in njené težave, in sklenili olajšati njeno kruto usodo, če tudi je to naporno zanje; kako so se radi tega zavzeli za pravega kralja dežele, Ignosija, ki je gineval v prognanstvu, in ga vodil preko gora; kako so videli zlobo Tvalinih krvoločnosti in kako so v resnici ugasnili solnce, da pokažejo svojo veliko čarovniško moč v znamenje neodločnim, ter da rešijo življenje deklice Fulate, kako so ubili mladega hudobca Skraga, in kako so pripravljene podpirati jih in pomagati, da vržejo Tvalo s prestola in postavijo na njegovo mesto pravega kralja Ignosija.

(Dalje prih.)

RAZGLLED PO DOMOVINI

Zastopstvo Kranjske: deželni glavar dr. Šusteršič in deželna odbornika dr. Lampe in dr. Zajc, je bila na cesarskem dvoru sprejeta od kardinala Rossuma v zasebni avdienci. Deželni glavar dr. Šusteršič je izrazil sv. očetu udanost od strani dežele Kranjske, ki je in bo ostala katoliška. Kardinal Rossum je izrazil veselje nad toliko udeležbo Slovencev in Hrvatov, zatrjuje, da sporoči svetemu očetu, v čegar imenu blagoslovi zastopstvo kranjske dežele.

Deželni zbor kranjski se snide k rednemu zasedanju bržkone prvič v mesecu oktobru, gotovo pa med Božičem in Svečnico. Rešil bo predvsem deželni proračun za leto 1913.

V deželni odbor je mesto obolelega odbornika dr. Pegana vstopil njegov namestnik deželni poslanec dekan Ivan Lavrenčič.

Občinske volitve v Mostah potrjene. Deželna vlada je potrdila občinske volitve v Mostah pri Ljubljani ter zavrnila vse pritožbe. Tako so zopet enkrat dobili liberalci dolg nos, kljub temu, da so toliko kričali in lagali o gerentu Oražmu in pristaših Slovenske ljudske Stranke.

Za župnijo Belacerkev je prezentiran č. g. Janez Klemen, župnik v Lozicah pri Vipavi.

Visoko odlikovanje poslanca S. L. S. Podpredsedniku poslaniške zbornice poslancu Jožefu Pogačniku je podelil presvetli cesar viteški stan.

Letošnja glavna skupščina »Slovenske Straže« se vrši v nedeljo, dne 13. oktobra v »Narodnem domu« v Mariboru. Prosimo vse zastopnike podružnic in druge naše somišljenike in somišljenice, ki bi se ta dan z ljubljanskega južnega kolodvora pridružili izletu med štajerske brate, naj to takoj na dopisnici javijo »Slovenski Straži« v Ljubljano, da more pravočasno preskrbeti za znižano vožnjo.

Velika loterija »Slovenske Straže«. Zadnjič smo že opozorili v »Domoljubu« na veliko loterijo, katero s tisoč petstoštirinpetdesetimi krasnimi dobitki v skupni vrednosti dvajsettisoč kron prireja ravnokar naša vrla »Slovenska Straža« na korist revnim slovenskim otrokom, katere domovini hoče ugrabiti tujec. Med dobitki so razni kmetijski stroji velike vrednosti. Žrebanje bo že začetkom novembra, zato hitite z nakupovanjem srečk. — Ena srečka velja samo eno krono. — Najbolje je, če »Domoljubovi« čitatelji ondi, kjer se srečke v prodajalnah ali trafikah ne dobi, prevzamejo v svojem kraju nabiranje onih, ki hočejo kupiti srečke ter na polo papirja v ta namen napravijo toliko takih prostorčkov,

kolikor jih rabijo in izpolnijo, na primer:

Srečke »Slovenske Straže« naročajo iz (tu se napiše kraj)			
1	Janez Kovač	posestnik	1 K
2	Peter Klepec	čevljar	1 K
3	Marija Unčar	hčiposestnika	2 K
4	Ivan Petek	sin posestnika	1 K
Skupno pet srečk — pet kron — ki naj se pošljejo na naslov Ivan Kovač, posestnik v			

Ta zapisnik naj se pošlje »Slovenski Straži«, istočasno pa tudi denar po poštni položnici. — Tudi po družstvih agitirajte, da ljudje srečke hitro naroče! — »Domoljubovim« naročnikom največ sreče pri srečkanju! **Škofjeločan — podkonzul v Ameriki.** V Cleveland je prišel nov avstrijski podkonzul, domačin iz Škofje Loke dr. Viktor Krenner. Njegov oče je v Škofji Loki znani tovarnar sukna.

Za vodovod mesta Kranj se je določil vodovodni odbor. Predsednik temu odboru bode vsakokratni župan občine Kranj. Odbornikov bodo volile v odbor občine: kranjska štiri, predoseljska dva, šenčurska tri, vogljanska enega in deželni odbor je imenoval kot zastopnike: deželnega poslancu Ivana Zabreta v Bobovku, Rajka Marenčiča v Kranju in Janeza Okorna na Visokem.

Dopusti za domobransko moštvo. Domobransko ministrstvo je odredilo, da se moštvo, ki se ga ima letos premestiti v rezervo, takoj po končanih vajah izpusti iz vojaške službe. Aktivno službečemu moštvu I. in II. letnika pa je do 4. oktobra dovoliti štirinajstdnevne dopuste, ki jih pa ni všteti v normalno mero dopustov moštva.

Umril je v Cerknici dne 10. t. m. Miklavž Hočevnar, zadnji Radckijev veteran cerkniškega trga. Pod tem vojskovodjem se je udeležil vojske leta 1848. in je služboval kot vojak še tri leta pod cesarjem Ferdinandom.

Odlikovanje za rešitev dijakov. Cesar je podelil provizoričnemu učitelju na ljudski šoli na Viču gosp. Pavlu Kunovarju srebrni zaslužni križec s krono, ker je v lastni življenjski nevarnosti rešil sedem oseb iz smrtne nevarnosti. Učitelj Kunovar je ob znani nesreči dr. Cerka na Stolu rešil sedem

djakov v Prešernovo kočjo in jim preskrbel pravočasno pomoč.

Zopet požari v ljubljanski okolici. V noči od 10. na 11. t. m. je bilo vsled ognja iznova razburjeno prebivalstvo v ljubljanski okolici. Ob eni ponoči je pogorel Znidarčkov kozolec v Vižmarjih blizu St. Vida; čez nekaj minut je začel goret pod Blaža Rozmana na drugem koncu vasi. Šentviški in sosednji gasilci še niso dovršili dela, kar je zopet zažarel ogenj na drugem koncu: gorel je kozolec Marije Škerbinc, ki je pogorel skoro popolnoma, ker gasilci niso mogli biti istodobno na treh krajih. Ta ogenj pa še ni bil popolnoma vdušen, ko je jel goret četrty objekt: Paklarjev kozolec na Poljanah pri St. Vidu. Tekom dveh ur so bili štirje požari: na med seboj daleč ločenih krajih. Da ni bilo močnega naliva in brez vetra, bi bili vasi Vižmarje in Poljane samo kup pepela.

Smrti padec v jarek. 9. t. m. so odpustili iz deželne bolnišnice 58letnega kočarja Jožefa Zormana iz Preške. Peljal se je domov z železnico do Laz, vinjen odšel nato proti Jevnici, da bi obiskal svojega brata, a med potjo je padel poleg železniške proge v tri metre globok odvajalni jarek, kjer so ga drugi dan našli mrtvega z razbito črepinjo.

Nesreča ali zločin. 57 let stari uslužbenec užitninskega zakupa Janez Blažnik iz Hrastja na Notranjskem se je 10. t. m. podal v Šmihel, po opravi se pa napotil domov. Ker ga pa ni bilo domov, šli so ga iskat. Dne 11. t. m. so ga našli pastirji v nekem hudo urniku mrtvega. Truplo je imelo več ran, o katerih še ni konstatirano, kakó so nastale. Pri mrtvem Blažniku niso našli denarja in uradnega pečatnika.

Ogenj. V nedeljo, dne 8. t. m. je gorelo v Dražgošah pri Peskarju hišna št. 37. Pogorelo je vse ostreže s krmo in nekaj obleke; spodnji del hiše se je posrečilo rešiti. — Dne 30. avgusta je pogorelo gospodarsko poslopje Jere Rabzelj na Rovišču pri Raki na Dolenjskem. Zažgal je baje neki tujec. Škoda cenijo na 600 kron.

Naborniki, ki žive v inozemstvu in ki so bili pozvani, da se morajo zglasiti pred kako domačo naborno komisijo, se morajo vsled odredbe domobranskega ministrstva zglasiti pred kako ambulatno naborno komisijo, ako spada zanje določeni naborni termin v letošnje glavno naborno dobo.

Vsled slabosti umrla. Dne 9. t. m. zvečer vračala se je iz gozda Uršula Dolenc, vdova na Viču. Ker je bila trudna in lačna, ustavila se je v Koširjevi gostilni v Kozarjah, svojo dvokolnico z nabranimi zelišči je pustila pred

krčmo. Tu je pojedla malo krompirja in izpila kozarček žganja. Okoli pol 10. ure so jo našli zunaj na dežju mrtvo. Slabost, mogoče tudi srčna hiba, ste bili najbrže vzrok njene smrti.

Velika škoda vsled povodnji. Zadnje več dni trajajoče deževje je povzročilo veliko delnih povodenj v deželi. Škoda na poljskih pridelkih in otavi je občutna. Tudi zelje je ponekod popolnoma uničeno. Temenica in Krka sta prestopili svoje bregove ter opustošili travnike in njive daleč naokrog. Ljubljanskim barjanom so poslali na pomoč večje število čolnov, da se obdrži zveza med mestom in preplavljenimi predkrajji. V prizadetih krajih vlada beda in pomanjkanje; pomoč je nujno potrebna.

Samoumor v Toplicah pri Zagorju. Dne 11. t. m. so našli blizu topliške graščine ustreljenega 24letnega moža, poleg njega pa izstreljeno pištolo. Bil je lepo opravljen ter brčkone nemškega rodu.

Sneg na Gorenjskem. V minulem tednu je na raznih krajih Gorenjske prav zimsko snežilo, tako da nihče ne pomni tako zgodnjega snega. Na Zgornji Krmi pod Kredarico je žez koleno snega. Posestnikom iz Zaspega je zasnežilo 100 ovac in pastirja. Boje se, da je pastir ponesrečil v snegu. Pa tudi z Notranjskega in še celo z Vipavskega so došla poročila o zgodnjem novem snegu. Brčkone nam je pričakovati prav dolge in hude zime.

Kontrolni shodi se letos v smislu odloka c. kr. domobranskega ministrstva ne bodo vršili.

Sirovost. Z ozirom na notico pod tem naslovom v 36. številki nam piše Matevž Mokorel, posestnik na Bistrici št. 20 pri Trziču, da ni res, da je neki očem osem let staro deklico zaprl v klet, kjer je bila brez hrane tri dni in tri noči. — Res je mrveč, da je on svojo devet let staro pastorko v sporazumu z njeno materjo v svrhu strahovanja odtegnil škodljivim tujim vplivom s tem, da jo je pridržal poldrugi dan v podstrešni sobi, kjer je imela ves čas primerno hrano, postrežbo in nadzorstvo. — Pripominjamo, da smo ono prvo vest posneli po nekem drugem časopisu.

Nesreča na potu k previdenju bolnika. Pater Mansuet Zöhrer minoritskega samostana v Ptujju je bil poklican k bolniku. Blizu železnice se je splašil konj in v diru zavozil v obcestni steber, da so vsled sunka vsi padli z voza. Najbolj je poškodovan pater, katerega so morali zopet spraviti v samostan.

Orožje ni za otroke! 17letni Aleksander Faletič je stal te dni v Mariboru s čevljarskim učencem Rudolfom Kodričem pred domačo hišo. V roki je imel pištolo. Mislil je, da ni nabita, in jo je sprožil. Naboj je šel učencu Kodriču v prsi. Dobil je težko rano in so ga morali spraviti v bolnišnico.

Požar. Pri posestniku Francu Korajže v Flakah v rogaškem okraju je nastal ogenj, kateri je vsa poslopja

popolnoma uničil. Rešili so samo nekaj živeža in obleke. Zgorela je tudi večja vsota denarja. Škoda je precejšnja, zavarovalnina pa znaša komaj 600 kron. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Z arzenikom zastrupil. V Dogošah pri Mariboru je prišel delavec Franc Štern h krčmarju Francu Smirmaulter zahteval šestnajstinko žganja. Krčmar mu je na doslej nepojasnen način namesto žganja natočil arzenika. Ko je Štern to spil, mu je naenkrat postalo slabo, da je obležal.

Svinja ranila otroka. V Petelinjeku pri Konjicah na Štajerskem stanujoča Marija Turnšek je 16mesečnega rejenca Rebernaka v sobi na tla položila spat ter odšla na polje. Ko se je po nekaj urah vrnila, je našla v sobi svinjo, katera je otroku odgriznila obe uhlji.

Umril vsled preobilo zaužitega alkohola. V Velikem Rovtu pri Trbižu se je posestnik Jakob Leiler napil toliko špirita, da ni samo svojega gorja pozabil, ampak umrl. Zapušča ženo in dva otroka.

Peš na Dunaj se je že v začetku avgusta podala iz Pliskovice 81letna vdova Marija Šuc. Šla je skozi Ljubljano in Gradec in prišla konec avgusta do Mürzzuschlaga, kjer je pa obnemogla. Na postaji je miho prosila sprevodnika, naj jo sprejme na vlak. Dva potujoča gospoda ji preskrbita vožnji listek do Dunaja, kjer ji tudi v nekem samostanu dobila stanovanje in hrano. Kakor je sama pisala domov, so ji preskrbele usmiljene sestre rovo obleko, da se je lahko udeleževala evharističnega kongresa z drugimi Slovenci vred.

Nista mogla dočakati smrti. V Pazinu se je obesil star mož; bil je drugače dober človek; menda se mu je zmešalo. — V Žminju se je obesilo mlado dekle, ker ji starši niso dovolili vzeti tistega, katerega si je ona izbrala.

Ker ni mogel v Ameriko, izvršil samoumor. 9. t. m. se je v Rebru ustrelil 18letni posestnikov sin Ivan Osolnik z lovsko puško, menda zato, ker mu ni hotel dati oče denarja za pot v Ameriko.

V Ameriki umrli Slovenci. V Novem Yorku je 21. avgusta umrl Frank Hribar, 47 let star, iz Ihana; v Waukeganu, Ill., Mih. Frank iz Vel. Ligojne; v La Salle, Ill., 25. avgusta Mih. Terselič ml.; v Lorainu, O., Mart Kodelja iz Dupelj pri Vipavi; v Pueblu Andr. Pajnič iz Ribnice; v Leadville, Coll., Ant. Hren iz Bele Krajine, star okoli 30 let; v Butte 32letni Fran Tauko iz Nemške vasi pri Ribnici; v Clevelandu, O., pa Ivan Gerbič iz Ročinja na Goriškem. — V Chavour-rudniku pri Kinneyu, Minn., se je smrtno ponesrečil D. Brobac, ko je dvigal les po vretenu; v Bridgeportu je vlak povozil Heleno Kocjančič, roj. Gorše. — Ustrelil se je v Čikagi Franc Novak iz Šenčurja pri Kranju.

Slovenske poroke v Ameriki. V Clevelandu se je poročil Leopold Belaj z Elizabeto Brodnik. — V Brockwayu, Minn., se je poročil Andrej Blekuš z Rozalijo Oman. — V Ely, Minn., poro-

čil se je rojak Jakob Mušič iz Čudnega Sela pri Črnomlju z Ano Kure, rojena v Ely, Minn.

Jeruzalem, 27. avgusta 1912. (Izvirno poročilo.) Evharistični kongres bo tudi v Jeruzalemu našel svoj sveti qtim. Nj. eksclenca preč. gosp. patriarhi jeruzalemski Filip Camassei, rojen Rimljan, bo prvi dan kongresa, četrtek 12. septembra, v cerkvi Marijine smrti na Sionu, v senci cenakula, obednice, kjer je Jezus imel zadnjo večerjo in postavil zakrament presv. Rešnjega Telesa, opravil tu slovesno sveto mašo s skupnim sv. obhajilom ob azistenci kapiteljna stolnice, da na tem svetem mestu izprosi božjega blagoslova za milostopolni razvoj in uspeh kongresa, Avstro-ogrška kolonija, rektorat avstro-ogrškega hospica (romarske hiše), zastopniki redov, vsi obredi sv. meta se bodo z vami združili v molitvi in tako v duhu z vami pobožno obhajali praznik cersarskega mesta (Dunaja) v mestu Davidovem.

Razglas vsem p. n. gg. članom živinorejskih zadrug dolenskega okrožja, ki se pečajo z rejo sivega plemena goveje živine. V smislu sklepa živinorejskih zadrug za dolensko živinorejsko ozemlje se vrši letos dne 26. septembra v Sodražici, železniška postaja Orteneg dolenske železnice, proga Grosuplje-Kočevje, prvi semenj na Kranjskem, združen z razstavo za plemeno goved, in sicer za krave, telice, male in velike bike murcidolske, murodolske in montafonske pasme. Z ozirom na to, da pridejo kupci tudi iz drugih dežel in držav, je naloga vsakega živinorejca, ki ima lepo goved sive in pšenične pasme, da postavi svojo najlepšo živino na to prireditve, da se kolikor je največ mogoče častno završi. Ob jednem se vabijo tudi vsi oni, ki potrebujejo lepih krav, telic ali bikov, da pridejo na to prireditve, ker bode na izbiro zelo lepa goved. Oddaljenim živinorejcem se bode po možnosti, za slučaj, da ne prodajo na semenj postavljeno živino, povrnili potni in vozni stroški. V zvezi s sejmom bode tudi razstava, pri kateri se bodo delile častne nagrade in diplome. Člani živinorejskih zadrug Sodražica, Ribnica, Loški Potok in Dobrepolje so vezani vso svojo najlepšo goved postaviti na razstavo, čeprav nimajo namena isto prodati, da se na ta način pokaže unanjemu svetu, na kaki stopinji razvoja stoji naša živinoreja. Vsi oni, ki postavijo svojo živino na razstavo in semenj, naj svojo udeležbo pravočasno, vsaj dva dneva poprej naznanijo načelnikstvu živinorejskih zadrug dolenskega okrožja v Sodražici, da bode moglo vse potrebno pravočasno ukreniti. Oni živinorejci, ki so oddaljeni, naj bi še prejšnji dan svojo živino prignali, da se potem dobro spočije in nakrmi. Živino je prignati lepo očiščeno in umito. Ako so prižene veliko število in lepe živine, bode to za nadaljni promet z našo domačo pasmo velike važnosti, ker se pričakuje kupce iz Dalmacije, Bosne in Srbije. Za kupce, ki se pravočasno

priglasijo, se bodo poslali vozovi na postajo Orteneg proti primerno nizki odškodnini. Vsa načelnštva živinorejskih zadrug dolenskega okrožja se naprošajo, da zastavijo ves svoj vpliv v to, da se ta prva prireditve v deželi Kranjski častno završi. Vsa podrobna pojasnila preskrbi z obratno pošto živinorejska zadruga v Sodražici. — Posebna določila: Živina, ki se misli razstave udeležiti, mora stati na prostoru že ob 9. uri dopoldne, ker bi se pozneje došla pripustila le k sejma, ne pa tudi k razstavi. Od prodajne vsote se plača 1 odstotek za stroške prireditve. S prodajo se prične točno ob 11. uri dopoldne. — Načelnštvo živinorejskih zadrug dolenskega okrožja v Sodražici.

Za ubogo družino Marije Marinčič v Šiški št. 179 (na travniku ob desni strani perotinarskega zavoda), so darovali: neimenovana gospa 4 K; neimenovan gospod zimsko suknjo. Hvala iskrena! Prosimo blaga srca naj se usmilijo obupajoče, že tri leta na posteljo privezane matere; skoro nagih in bosonogih otrok, katerih je: eno dekle 13 let, dva dečka 5 in 10 let stara. Oče ima pa velike tekoče rane na nogah. — Dobrodošla bi bila posebno obleka, obuvalo in nekaj jedil. Sprejema drage volje vse uredništvo »Slovenca«.

Najboljša in najsigurneja prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g **V Gorjah** bo v nedeljo, 22. t. m. ob 3. popoldne domači župnik in poslanec J. Piber poročal o delovanju deželne zbornice, zlasti o električni napravi ter vodovodu. Poročal bo v društveni dvorani. Pridite v obilnem številu!

g **Novice iz selške doline.** Dalje časa smo bili v dolini obvarovani požarnih nevarnosti; na Mali Šmaren pa je izbruhnil ogenj v Dražgošah na št. 37. — Pogorela je ena hiša; dobro je bilo, da je bil miren zrak, in da so dekleta prav hitro nosila vodo iz bližnjih vodnjakov, da se tako ogenj ni mogel raztegniti na sosednja poslopja. Opazilo

se je, kako se pogrešajo priprave za gašenje. Pa tudi od drugod bi se težko prišlo na pomoč, ker so pota iz doline gori v tako slabem stanju, komaj bi bilo, da bi kdo brizgalnico v koš nabasal in gori nesel. — **Sodarska** zadruga na Češnjici gradi naprave za proizvajanje električne moči; pri tem slabo vreme silno ovira delo. V Železnikih bo novi Društveni dom kmalo dograjen. — Sosednja poljska dolina se giblje, da bi dobila novo železnico do Idrije; pri nas se pa nobeden več ne gane, da bi se pričeto delo za gradnjo električne železnice nadaljevalo, odbor za to se je menda razdružil. In vendar kako obilen je promet, dan na dan vozi toliko voz v Loko, kako bi se po novi železnici trgovina in napredek povzdignila; brez železnice dolina nima boljše prihodnosti. Skupno delovanje za gospodarski napredek — liberalno zaganje pa na stran. Se eno stvar malo na stran. Marsikaj se je že izboljšalo, pa vendar preveč se še pijače potoči, zlasti žganja, tudi »Šternovec« iz Zagreba se dovažja, kakor se pozna na postaji v Loku po sodih. Tudi je gotovo zadnji pretep v Podlonku zakrivila pijača. Le trezen narod je zmožen pravega napredka.

Dolenske novice

d **Iz Dragatuša.** V raznih številkah »Slovenskega Doma«, posebno pa še v 36. številki se zopet napada in sramoti naš častiti gospod župnik, in sicer to pot na tako nesramen način, da ne moremo več molčati. Od oseb, ki niso vredne, da se govori o njih, ki se podpisujejo z »napredni kmet«, v resnici pa niti kajže nimajo, si ne pustimo blatiti tako dobrega duhovnika, kot ga imamo sedaj. »Napredni kmet« laže, da gospod župnik preganja nedolžne ljudi in jih tira pred sodišče, v resnici ga pa preganjate le vi, liberalci sami. Najprej ste ga obdolžili, da je premenil v Obrhu kelih v vrednosti 600 K za drug kelih, ki je stal samo 50 kron. Pred sodnijo ste pa seveda vsi molčali in se »naredili kar za neumne«, kakor je nekdo sporočil v čedno liberalno tribolo. Tako ste vsaj sami priznali, da ste res neumni. Potem pravijo, da je gospod župnik tiral pred sodnijo neko napredno ženo za prazen nič; v resnici pa je žena, ki je svojo »naprednost« pokazala v starém in novem svetu z raznimi »lepimi« čini, tista oseba, ki župniku ne da miru, pa naj si bo ta ali oni na njegovem mestu. Od takih oseb, kojih jezik seže v tretjo vas, si ne pustimo sramotiti gospoda župnika, kakršen je naš sedanji in ki naj ga nam ohrani Bog še dolgo let! — Vdani farani.

d **Šmartno pri Litiji.** Brata Franc in Jožef Adamič, šmartinska rojaka, sta po 30letni ločitvi sklenila sestanek

v rojstni vasi v Šmartnem. Franc je prvi došel in pričakoval brata Jožefa v gostilni pri Robavsu, ker pa ni pravčasno prišel, je prenočil pri Robavsu. Ponoči je moral iti vun. Ker je pa okno precej nizko, je zamenjal okno za vrata in ko je hotel stopiti vun, se je spodtaknil in padel na streho, s strehe pa na cesto, kjer je obležal nezavesten. Dasi je padel precej visoko, se vendar na srečo ni preveč poškodoval, le pretresel se je zelo. Drugi dan je prišel brat Jožef. Mesto veselega snidenja po tolikih letih je našel brata v postelji. — Naši Dunajčani so se srečno vrnili z evharističnega kongresa. Šlo jih je iz naše fare okroglo 20 z gospodom dekanom na čelu. — Naš »Ljudski oder« v kratkem otvori zimsko sezono z igro: »Mlinar in njegova hči«.

d **Nova šola v Litiji** je dovršena. Slovesna otvoritev odpade. V torek, 17. t. m., v začetku šolskega leta bo ob 9. uri šolska sv. maša. Po sv. maši se blagoslovi šolsko poslopje, nakar se takoj prične s poukom. Za novoustanovljeni tretji razred je imenovana učiteljica Marija Aschman. — Rodbina okr. glavarja Parma se je preselila v Ljubljano. Gospod bo iz Ljubljane hodil uradovat v Litijo. Gospa Parmova je bila v Litiji splošno priljubljena. — Umrta je v nedeljo, 15. t. m., Helena Firm. — Pri naboru 4., 5. in 6. t. m. je bilo potrjenih 79 fantov.

d **Loški potok.** Dolgotrajno deževje je povzročilo veliko povodenj na poljih pri Travniku in Retjah. Zlasti travniško polje je zalito. Pod vodo so pa naši glavni pridelki: krompir, repa ter zlasti svinjska krma kot tudi še nekaj otave. Kazalo je tako lepo, zlasti krompir, zdaj pa k večjemu, če se ga bo moglo porabiti kaj za prešiče, večinoma gnil, zlasti oni pod vodo. Lani suša, letos povodenj — leto za letom slabo. Ljudje se dvigajo v Ameriko, pa tudi od tam prihajajo bolj nevesele vesti.

d **Loški potok.** Dne 28. t. m. v soboto dopoldne ob 9. uri se vrši pri nas premovanje živine na Hribu na vrtu g. Pajniča. Premovanje priredi deželni odbor. Premovala se bo vsa goveja živina razun volov. Obenem se bodo dajale nadaljne premije za ona teleta, ki so bila premovana na Blokah. Poleg domače občine so določene, da se udeležijo premovanja še občine: Bloke, Draga, Trava in Osilnica. Vse živinorejce vabimo, da pripeljejo mnogo živine k premovanju. V slučaju slabega vremena se vrši pod bližnjim kozolcem. Obenem s premovanjem se vrši v Društvenem domu kmetijski podučni tečaj in sicer v sledečem redu: Dne 28. t. m. popoldne ob 2. uri: Predava gospod Legvart o živinoreji, ob pol 3. uri: Živinozdravnik gospod Černe o nekaterih boleznih goveje živine. Dne 29. t. m. v nedeljo dopoldne ob 8. uri: Gospod Vedernjak: Travništvo, uporaba gnojil. Popoldne po večernici ob pol 3. uri: G. Rohrman: Mlekarstvo in prašičjereja. Domačine moške in ženske kot tudi naše okoličane vabimo, da se udeležijo zanimivih predavanj. Premo-

vanje kot tudi tečaj je izposlovala naša Živinorejska zadruga potom Kmetijske Zveze. Oboje vodi in oskrbi odbor Živinorejske zadruge.

d **Štanga.** V ponedeljek 9. t. m. je bila pri nas dekanjska konferenca, kot zadnja pred odhodom č. g. župnika in duhovnega svetnika Mihaela Saje. Deloval je v tukajšnji fari dolgih 36 let, posvetil blagru svojih faranov in časti božji skoro polovico svojega življenja in osivel v težavni službi. Ob enem s konferenco je bil poslovilni sestanek, pri katerem so se duhovniki naše dekanije poslovili od nad vse priljubljenega duhovnega sobrata, ki je najdalje v dekaniji. Menjali so se sosede, dekani, a on je stal in šele sedaj odhaja, čeprav žele še vsi, da bi ostal na svojem mestu. Toda moči mu ne dopuščajo več. Poslovilnega sestanka se je udeležilo 12 gospodov duhovnikov z dekanom na čelu. — Kljub temu, da g. župnik odhaja, vedno še pridno dela. Tako nam je napravil v zadnjih mesecih v cerkvi lepa barvana okna in streho in olepšal cerkveno streho in streho župnišča. Pred angeljsko nedeljo je preskrbel faranom tridnevne duhovne vaje. Hoče zapustiti bojišče z mečem v roki, boreč se do zadnjega.

d **Iz Ambrusa.** Če tudi težko in počasno, pa vendarle napreduje naša živinorejska zadruga. Dne 12. in 13. t. m. je bil tukaj živinorejski inštruktor g. Krištof, ki je zadrugo pregledal in se prepričal o njenem delu. Pogledal je živino in hleve pri zadružnikih, dne 13. t. m. zvečer se je priredil kratek pa dober in jednat sestanek v društveni sobi. Tega sestanka so se udeležili skoro vsi zadružniki. G. Krištof je v lepih besedah dal potrebna navodila za nadaljnji razvoj zadruge. Napravili so se dobri sklepi in veliki in prevažni načerti. Ta sestanek je bil boljši kot marsikakšno večurno predavanje. Živinorejci oklenite se zadruge, ona vam bo ključ do boljše prihodnosti.

d **Kresnice.** Ponesrečil se je v noči 11. t. m. Jožef Zaman. Peljal se je iz bolnišnice do Lazov in hotel peš obiskat svojega brata v Jelnici. V temi je pa menda zgrešil pot in padel čez škarpno in mrtev obeležal. — Konj je brcnil Cirarjevega sina Miha iz Verneka v usta. Peljali so ga v bolnišnico. — Kot »fantje od fare« so se izkazali fanti iz Kresnic pri naboru v Litiji. Potrjenih je bilo 13, dasi je občina majhna. Eni se vesele novega stanu, drugi bi pa rajši staršem pomagali doma.

Notranjske novice

n **Vrhnik.** Na vrhniški gospodinjstvi so dobili zadnje dni vse novo učiteljsko osebje. Vse tri dosedanje šolske sestre, ki so dolgo — dve izmed njih od prvega početka šole — in prav uspešno med našo deklško mladino delovale, so odšle na

nova mesta. Prepričani smo, da se bodo na novo došle šolske sestre z isto vnemo poprijele hvaležnega dela. Ena izmed novih sestra se je ravnokar vrnila iz Haaga, kjer je študirala gospodinjstvo. — Polletni zimski tečaj na gospodinjstvi šoli se bo pričel 15. oktobra t. l. in bo trajal do 15. aprila 1913. Ta tečaj je namenjen za zunanje gojenke, ki morajo stanovati v zavodu. Mesečnina za pouk, stanovanje in hrano znaša 30 K. Priglasila za vstop naj se dološijo vodstvu gospodinjstve šole na Vrhniki najkasneje do 30. septembra t. l. Prošnjam naj se priloži šolska izpustnica, oziroma zadnje šolsko izpustnico. — Živinozdravnikiški tečaj, ki je moral po zaslugi liberalnih živinozdravnikov spomladati prenehati, se bo pričel znova 15. oktobra t. l. na Vrhniki. Ljudstvo bo deželnemu odboru brezdvomno zelo hvaležno za to praktično prireditev.

n **Št. Jošt pri Vrhniki.** Šele dne 2. septembra t. l. je bil izvoljen pri nas župan po novem volilnem redu. Volitve za občinski odbor so se vršile že meseca marca; toda pritožbe z obeh strani, ki so pa bile za ničevne spoznane, so zavlekle toliko časa volitev starešinstva. Po prizadevanju gospoda Jakoba Malavašiča, posestnika Št. Jošta 12 je zmagala v občinskem odboru in pri volitvi starešinstva S. L. S. Za župana je bil izvoljen Jožef Malovrh s Smrečja 2; za svetovalce pa: Pavel Zakej s Št. Jošta 24, Janez Kogovšek s Smrečja 5, Matevž Košir s Št. Jošta 29 in Janez Malavašič z Butajnovce 50. — Evharističnega shoda se je udeležilo iz naše občine šest oseb. — Letina kaže pri nas slabo vsled vednega deževja, vsled tega zastaja delo po travnikih in po polju. Posebno veliko škode bo pri krompirju in pri češpljah, ki že razpokavajo.

n **Planina pri Rakeku.** Dne 26. avgusta smo pokopali Jožefa Rupnika, po domače Huterja. Bil je 75 let star. Vsem voznikom po tržaški cesti, predno še ni bilo železnice, je bil dobro znan. — Dne 8. septembra pa smo položili k večnemu počitku Fr. Pecháčka, uradnika pri knezu Windischgraetzu. Umril je nenadoma. Zvečer je šel vesel in zdrav spat, zjutraj pa so ga našli mrtvega v postelji. Kot vzoren katoličan je tudi svojemu gospodarju zvesto služil celih 48 let. Njegov pogreb je pokazal, da je bil priljubljen; udeležil se ga je tudi knez. Nismo pa videli požarne brambe in pevskega društva, seveda zato, ker rajni ni bil liberalec. — Shod na Planinski gori je bil jako dobro obiskan. Cela Notranjska je poslala zastopnike počastiti Marijo. Spovedovat in cerkveno slavnost povečat so prišli štirje gospodje iz škof. zavodov. Obhajanih je bilo 660 oseb; med temi jako veliko mož in fantov, naših notranjskih Orlov. Daj Bog po Mariji, da bi bili sadovi trajni!

n **Hrenovice.** Načelstvo domače Hranilnice in posojilnice je sklenilo, da se za naprej otvori članom

tudi tekoči račun. Trgovci in zlasti tisti, ki imajo več opraviti z denarjem se bodo te ugodnosti z veseljem oprile. — Ravno tako je nabavila hranilnica za svoje članke izvrsten trier-čistilnik. Vsak član se ga bo lahko posluževal. — Zadnji čas je nek zlobnež jel trositi med ljudi, da je hranilnica znižala obrestno mero pri vlogah. Načelstvu so imena nekaterih takih zlobnežev že znana. Dobro se bo pazilo na take ljudske škodljivce in jih takoj nanzanilo oblasti. Čulo se je, da prihaja ta govoricca zlasti s Studenca, pa tudi v Landolu se je nekaj podobnega govorilo. — Kmetijsko društvo ima od slej uradne ure vsak torek od treh popoldne dalje. Redne načelstvene seje pa se bodo vršile vsako prvo nedeljo v mesecu od 1. do 2. ure popoldne.

n **Hrašče pri Hrenovicah.** Umrila je pri nas ugledna gospodinja in dobra mati Antonija Kraigher. Večini v vasi je bila krstna botra. — Ob njeni smrti pa je nek nestrpnež napisal v »Narodu«, da je bila pokojna vedno zvesto narodno - napredna, ali drugače liberalna. Mi pa rečemo: Pokojna je bila kljub zagrizeno liberalnim sorodnikom tako napredna, da je redno izpolnjevala verske dolžnosti, bila zgled krščanskim materam ter celo večkrat na mesec prejemala svete zakramente. Naj počiva v miru!

n **Žiri.** Izmed naših občinskih odbornikov so se štirje udeležili dunajskega evharističnega kongresa. Vseh udeležencev iz naše župnije je bilo 16, izmed teh tri ženske. Prevelike gneče in velikomestnega življenja ob takem izvanrednem navalu tujcev so se celo močni Žirovci zbal in so zato mnogi, ki jih je tudi vleklo na cesarski Dunaj, raje doma ostali. — Na angelsko nedeljo je priredil »Marijin Vrtec« pod vodstvom za mladino neumorno delujoče gospodične Pelhan, učiteljice na tukajšnjem c. kr. čipkarskem tečaju ljubko igro »Lurška pastirica«. Veseli smo bili naravnega, pogumnega igranja naših otrok. S smehom na ustih — kjer je bilo to na mestu — brez vsake bejzljivosti so igrali in peli, da se nam je igra vse prehitro končala in bi bili želeli, še dalje gledati in poslušati. — V ponedeljek 16. t. m. so se pričele šole — in z letošnjim šolskim letom smo dobili tudi četrti razred. Pouk na domači štirirazredni šoli bo razdeljen, dopoldanski od 8. do 12. ure. Popoldan bo ponavljalna šola in ravnokar ustanovljena obrtno - nadaljevalna šola. Takoimenovana hribovska šola ostane tudi zanaprej. — Letina kaže zelo slabo: otave ni moči spraviti, krompir gnije, korenje tudi in fižol, zelje žro uši in vreme do 15. t. m. neprenehoma deževno in občutno hladno. Le dobrih 5 stopinj R je bilo 15. t. m. zjutraj.

Najboljše brzoparilnike priporoča »Slovenska Straža« v Ljubljani. Pišite po cenik! Manj premožnim dovoli se odplačevanje v obrokih. 2930.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Bevke pri Vrhniki. V nedeljo dne 22. septembra ob 3. uri popoldne priredi dekliska Marijina družba veselico s sledečim sporedom: Srečolov, godba, petje, tamburanje in veseligrada »Kukavica modra tica«. Ob neugodnem vremenu se veselica preloži na prihodnjo nedeljo ob isti uri. Prijatelji izobrazbe, prihitite v Bevke na ta dan in prepričali se boste, kako nadarjeno je naše ljudstvo za petje, godbo in slšno izobrazbo.

Iz Rovt pri Logatcu. Naše Kat. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 22. septembra in ponovi v nedeljo, 29. septembra igra »Divji lovec«, spisal Fr. S. Finžgar. Kdor hoče kaj lepega videti, naj ne zamudi te prilike. Začetek igre ob 3. uri popoldne.

Občni zbor Kmečke zveze za sodni okraj Radeče se vrši v nedeljo, dne 22. t. m. po prvi sv. maši v Narodnem Domu v Radečah. Na občnem zboru bode poročal tudi deželni odbornik g. dr. Evgen Lampe o delovanju deželne zveze. Ker se bode na shodu obravnavalo tudi o protestu proti uvedbi vinskega davka, se vabijo posebno posestniki vinogradov sodnega okraja Radeče, da se v obilnem številu udeležijo tega shoda.

Katoliško slov. izobraž. društvo Podbrdo priredi dne 22. septembra 1912 ob 5. uri popoldne v društvenem prostoru veselico s sledečim sporedom: 1. Nagovor. 2. »Pogovor z domom«. Volarič, mešan zbor. 3. Igra »Ne kilči vraga«. 4. »Tičica gozdna«. Mayer, mešan zbor. 5. »Huda nevihta v gorenji vasi«, šaljivi prizor. Seljak. 6. Venček narodnih pesmi, mešan zbor, in 7. šaljivo srečanje. Vstopnina: 1. sedel 1 krona, stojišče 60 vin. — K udeležbi vjudno vabi — odbor.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Dramatični odsek Šišenskega prosvetnega društva je priredil pretečeno nedeljo burki »Talijska« in »Garibaldi« prvikrat s svojimi lastnimi močmi s tolikim uspehom, da mu moramo v resnici iz vsega srca častitati. Kajti tolike sigurnosti in samostojnosti od prvega nastopa nismo pričakovali. Proizvajanje posameznih točk je bilo povsem hvalevredno, nastop pogumen in samozavesten, kretnja naravna, lahna in neprisljuna, izgovarjanje razločno, vloge dobro naučene, maske fino izbrane, kratko rečeno, mnogoštevilno občinstvo se je strinjalo v tem, da so igralke in igralci, vsi brez izjeme, prav častno rešili svoje odmerjene jim vloge, kar je le v čast vsem, ki so pri igri sodelovali, in kar naj bo v vzpodbudo, da bi nas slavni dramatični odsek kmalu zopet presenečil s kako predstavo.

Polhov Gradec. Na Malega Šmarna dan je v Izobraževalnem društvu predaval urednik gosp. Kerhne o slovenski zemlji in njenih prebivalcih. V poldrugo uro dolgim, zabavnopoučnem govoru je predavatelj predočil dobre in slabe lastnosti naše zemlje, njeno podnebje, rastlinstvo, sadjerejo, živinorejo itd., opozarjal na njene notranje zemeljske zaklade, na vodovje, jezera in morje, nato očrtal dobre in slabe strani ljudstva samega.

Kmečka zveza za kočevski okraj je priredila na Mali Šmaren javen shod na Robu. Govoril je poslanec g. Jaklič o delu v državnem in deželnem zboru v korist kmečkemu stanu. Za njim je pa govoril tajnik Kmečke zveze g. kaplan Škulj o pomenu ter potrebi kmetijskih organizacij. Glasno pritrjevanje in odobravanje je pričalo, kakšnega pomena in koristi postane Kmečka zveza, če bi se v njej združili vsi, ki pripadajo kmečkemu stanu. Upamo, da bo Rob tvoril dobršen del naše Zveze.

Dobre knjige

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. 3 K, eleg. vez. 4 K. To je ena najpotrebnejših knjig za slehernega, posebno pa za vsakega mladega, bodisi priprostega, bodisi izobraženega Slovenca. Vsakdo pride namreč često v položaj, da ne ve, kako se mu je ob gotovih prilikah vesti in kako nastopati. Od prvega vtisa pa, ki ga napravi človek, je često odvisna sreča celega življenja. »Knjiga o lepem vedenju« je najzanesljivejši svetovalec ob takih prilikah, ker nas uči, kako se vedimo, da izpolnimo pravila dostojnosti in olike ter se priljubimo ljudem. Prva skrb vsakogar bodi torej, da si nabavi to dragoceno knjigo.

Puntigam, Peter Barbarič, vzoren hrvaški mladenič, vzor slovenskim mladeničem. 1 K 20 vin., vez. 1 K 80 vin. — Knjiga je pravi biser za našo slovensko mladino, zato jo vsestransko, posebno pa dijaštvu, najtopleje priporočamo, ker bo srce in dušo vsakega bravca navdušila za vse dobro in oblažila.

Načrt Ljubljane 1:10.000 v dveh barvah 30 vinarjev, v petih barvah 50 vinarjev. Napet na platno in zložljiv v žepno obliko 1 K 80 vinarjev; napet na platno, s palicama za-na steno 2 K. — Nabavo načrta priporočamo posebno ljudskoškolskemu, kakor tudi dijaštvu nižjih gimnazijskih razredov, kajti na podlagi načrta Ljubljane se bo vsak najpreje in najložje naučil brati tudi druge zemljevide, kar je dandanes za vsakega količkaj izobraženega človeka neizogibna potreba.

Gojitelji krščanske misli vprašujejo ob priliki evharističnega kongresa po primernih spominkih. Za ta slučaj sta pač najpripravnejši Lintelovi knjižici: »Mladini«, ki stane 30 vin., 20 izvodov ali več pa po 25 vin. in »Staršem in vzgojiteljem«, ki stane 25 vin., 20 izvodov ali več pa po 20 vin. Obe knjižici govorita o potrebi pogostega sv. obhajila za mladino. Razširjajte ti dve knjižici, da se pokažejo blagodejni uspehi velike odredbe sv. Očeta o pogostem sv. obhajilu. Dobe se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Drobtine

Nenavaden samomor. Po slovesnem pogrebu rajnega japonskega mikada se je usmrtil general Nogi, ki je Rusom vzel Port Artur. Nogija in njegovo ženo so našli s prerezanimi vratovoma mrtva. Sodijo, da je to storil iz žalosti, ker je unrl njegov vladar. Rajnega mikada so pokopali sinoči zvečer. Novi japonski cesar je pomilostil veliko jetnikov in v dobrodelne namene daroval en milijon.

Strašen potres. V nedeljo ponoči je strašen potres potresel carigrasko okolico. Strašno je gospodaril na otoku Tenedos, kjer se je porušilo več hiš.

Naša mornarica. »Viribus Unctis« je napravil zadnjo poskušno vožnjo in je dosegel ob tej priliki 23 milj in pol, s čimer je prekosil vse bojne ladje tega tipa v Sredozemskem morju.

Kako Amerikanci znajo. Kako brezvestno znajo ameriški spekulantje slepariti s prodajo zemlje in katerih žrtev so tudi naši slovenski rojaki že večkrat postali, naj pojasni sledeči dogodek. Leta 1870. se je raznesel glas, da se je v deželi Arizona našla velika množica dragih kamenov, zlasti diamantov. Vse je kazalo, da je vest resnična, kajti lastniki tistih krajev, kjer so našli drage kamene, so jih v San Franciscu v neki banki javno izložili. Med drugimi so bili nekateri zelo veliki rubini in en diamant od 108 karatov. Vsak si je mogel kamne ogledati. Kmalu nato se je našlo zopet nekaj novih kamenov. Sedaj so se začeli za stvar zanimati kapitalisti, ki so si od lastnikov tiste zemlje pridobili pravico iskati za kamene. Dne 10. maja 1872 je severo-amerikanski kongres sprejel postavbo v korist iskalcev dragih kamenov in posebna komisija je z inženirjem - izvedencem na čelu se podala v tisti kraj. In v resnici so zopet našli precej kamenov. V enem tednu so nabrali skupaj tisoč karatov diamantov in šest do sedem tisoč karatov rubinov. Ekspedicija se je jako zadovoljna povrnila. Ko je zemljepisna družba v Vašingtonu izvedela za to, je tudi ona poslala tja posebno ekspedicijo. Ta je šele dognala, da je bilo vse skupaj velikanski »švindeln«. Lastniki zemlje so namreč, kakor Amerikanec pravi, tisti kraj »osolili«. Rubini so se izkazali za granate, veliki diamant od 108 karatov kot gorski kristal (kamena strela), samo mali diamanti so bili pravi. Bili so to v Londonu kupljeni južno-afrikanški diamanti, katere so lastniki tistih posestev posejali v toliki množini na onem mestu, da so se še čez več let tam našli posamezni kamni. S pomočjo te goljufije se je posrečilo, interesiranim kapitalistom izvabiti polagoma vsoto 4 milijone kron, ki je desetkrat presejala vrednost tistih diamantov, ki so jih porabili za »osoljenje«.

Namazani. Humorist Haase pripoveduje iz svojega življenja to-le smešnico: »Nekoč sem bival v nekem velikem in zelo obiskanem hotelu. Imel sem takrat precej polno mošnjo in kadar mi ne manjka denarja, sem zelo dobre volje in za vsakovrstne šale razpoložen. Ker sem pred nedolгим časom bil na nekem malem gledališču igral vlogo brivca, sem imel vso potrebno pripravo za britje pri sebi. Prenočeval sem v drugem nadstropju; ko zjutraj vstanem, me prime muha, vzamem brivsko pripravo iz svojega kovčka in potrkam na desno in levo na vrata, kjer so prenočevali drugi potniki. »Ali

Želite, da Vas obrijem?« Več gospodov se izreče, da so pripravljani. Po vseh pravilih jih namažem z milom. »Moj Bog«, pravim vselej, ko sem pri enem z mazanjem gotov, »na številki tej in tej sem pozabil britev; takoj se vrnem!« Ko vse namažem, odložim la-suljo in drugo opravo brivca, se vse-dem in sam sebe namažem z milom. Med tem časom vsi namazani gospod-je prihite iz svojih sob ven na hodnik in kriče, kje je brivec. Tudi jaz se po-mešam med nje in kričim ter divjam najhujše med vsemi. Gostilničar, na-takarji, sobarice in več kot dvajset gos-tov prihiti, celo brivci, ki so navadno opravljali v hotelu to službo, so prišli in zatrjevali, da so nedolžni. Silen smeh nastane pri pogledu tolikega šte-tila z belo milno peno namazanih. Jaz sem se obnašal najbolj divje in gostil-ničar se je zastojal trudil, da bi me po-miril. Poizvedovali so na vse strani, to-da smešna zadeva je ostala tajna, ker meni seveda še na misel ni prišlo, da bi skrivnost izdal.

Moč pogleda. — Slavni krotilec lev-ov, Amburg, je bil nekega dne v gos-tilni od znanca vprašan, kako vendar počne, da ima tako veliko oblast nad zverinami.

»Pokažem jim, da se jih prav nič ne bojim,« odgovori, »in imam vedno oko vanje uprto. Počakajte, takoj Vam hočem dokazati, kako silno moč ima moj pogled.«

S temi besedami pokaže na nekega gospoda, ki je sedel pri sosedni mizi in nadaljuje:

»Ali vidite onega moža? Takoj ga bom prisilil, da pride k meni, ne da bi izpregovoril z njim kako besedo.«

Krotilec levov se nato ozre na ome-njenega gospoda zelo ostro in napeto. Dalje časa strmi tako vanj. Kmalu se dvigne neznanec s svojega sedeža in gre počasi proti krotilcu levov. Ko pri-de čisto blizo in Amburg še vedno str-mi vanj, vzdigne tujec urno svojo roko in priloži Amburgu krepko klofuto in čisto mirno pristavi: »Ce boste še na-prej tako zijali vame, dobite takoj še eno.«

Amburg menda poslej ni več po-skušal moči svojega pogleda pri ljudeh.

Vojaška zvestoba. — Angleški gene-ral Horsford je bil velik nasprotnik vojaških zakonov. Ko je bil še koman-dant nekega strelskega polka, ga prosi nekega dne vojak za dovoljenje, da se sme oženiti. Podpre pa svojo prošnjo z razlogom, da je bil že dvakrat odliko-van zaradi lepšega obnašanja in da si je bil pár sto kron prihranil.

»Čez leto zopet pridi,« pravi Hors-ford. »Ce boš čez leto še vedno fakih misli, potem se boš smel oženiti.«

Točno na dan obletnice tega pogo-vora vojak zopet pride in ponovi svojo prošnjo.

»Ali res še vedno želiš stopiti v za-akon?«

»Res, gospod oberst.«

»No, pa se oženi! Celo poročni dar 20 kron-ti hočem dati, ker bi jaz nikdar

ne bi bil mislil, da se pri kakem vo-jaku nahaja toliko zvestobe.«

Vojak veselo vtakne denar v žep, gre proti vratom, a se še enkrat obrne in pravi: »Lepa hvala, gospod oberst; pa ta, ki jo bom zdaj vzal, je druga!«

Nezaželjeni samaritanj. — Slavni angleški pesnik Byron je na svojem po-tovanju prišel v Švico. Ko je nekoč ja-hal na konju na izprehod, ga je konj vrgel raz sebe. Takoj prihiti nekaj kmetov, ki mu pomagajo in ga spravi-jo na noge. Toda kaka nesreča! Re-vež šepa, najbrž si je izpahnil nogo. Da bi mu nogo zopet naravnali, ga ne-kateri primejo pod pazduho, drugi ga pa na vso moč vlečejo za nogo. Byron upije in se brani, toda vrli Švicarji se ne zmenijo za to, ampak naprej vlečejo in nategujejo. Končno pride mimo neki pesnikov rojak, ki osvobodi pesnika njegovih mučilcev. — Vse delo je bilo namreč popolnoma zastoj. Byron si noge namreč ni niti izpahnil, ampak je že od nekdaj šepal. On je sicer z kme-tom povedal, ker ga pa niso razumeli, mu to seveda ni nič pomagalo.

Kaj dobri patenti donašajo. Never-jetno visoke dohodke donašajo patenti ne samo iznajditeljev, temveč tudi družbam, ki so se ustanovile v njihovo izkoriščanje. Auerjeva plinova žarila na primer, ki so bila patentirana že l. 1885., so ne samo iznajditelja napra-vila za milijonarja, ampak tudi raznim delniškim družbam v Avstriji, na Nem-škem in Angleškem pridobila velikan-ske premoženje. Enako je z kavčukovi-mi obroči na kolesih pri bicikljih. Ena sama taka pnevmatik-družba je proda-la milijone in milijone takih obročov, ki so se v začetku prodajali po 60 K ko-mad. Iznajditelj je dobil takoj v začet-ku za patent 350.000 K. Velikokrat čisto priproste patentirane iznajdbe prinese največ dobička. Tako je na primer ne-ka priprosta priprava, s katero se vo-gali pri škatljah spenjajo, v par letih obogatila iznajditelja. Znana ustna voda »Odol« prinesla je milijone. Itd. Veliko patentov pa seveda leži nepo-rabljenih pri patentnem uradu, ki iz-najditelju niso prinesli družega, kot — razočaranje.

Medsobojna pomoč. Blizu tam, kjer danes stoji severoamerikansko mesto Cincinnati, se je sredi osemnaj-stega stoletja vršil nekega dne hud boj med angleškimi naseljenci in Indi-janci. V tem boju so padli vsi Evropej-ci razen dveh. Indijanci so belim po-tegnili kožo z glave in se nato umakni-li v temen gozd, ki se je takrat tam razprostiral. Toda tudi oba Angleža sta bila za vsak nadaljni boj popolno-ma nesposobna. Eden je dobil krogljó v kolk, tako da sta bili obe nogi pópol-noma hromi; pri drugem sta bili obe roki zlomljeni. Vsak izmed obeh pa je bil po boju še toliko pri moči, da sta zlezla v bližnjo goščo in se tam skrila. Nista pa nič vedela drug za drugega in sta bila iz strahu tako tiho, da nobeden ni slutil medsebojne bližine. Šele čez nekaj ur se je upal tisti, ki je

imel nepoškodovani roki, ustreliti za nekim zajcena, ker ni mogel več prena-šati strašne lakote. Tovariš ga pokliče, ko zasliši strel. Ker je pa drugi mislil, da bi utegnil kak Indijanec biti v bli-žini, mu ni dal nobenega odgovora, ampak je počakal, da je oni sam stopil predenj. Iskreno sta se pozdravila. Zdaj je tisti, čegar nogi sta bili nepo-škodovani, z nogami privalil ustrelje-nega zajca pred tovariša, ki ga je nato odril, spekel in naposled pital prijate-lja, ki si z rokami ni mogel nič pom-a-gati. Toda ta, ki ni mogel hoditi, bi bil od žeje poginil, ako bi mu ne bil drugi vode prinesel na ta način, da je s klo-bukom med zobmi bredel v bližnjo re-ko do brade globoko in tako zajel v klobuk vode. V takem strašnem položaju sta bila skozi celih deset dni. Ranjenec, ki je mogel hoditi, je tova-rišu priganjal v bližino divjačino tako blizo, da jo je mogel ta ustreliti in mu je prinašal vode; sedeči pa je pekel in kahal ter prijatelja pital. Končno je po reki priplaval čoln, v katerem je sede-lo nekaj belih mož, ki so oba ranjenca rešili. Oba prijatelja, katera je nesreča tako ozko zvezala, sta pozneje skoro čisto okrevala.

Za kratek čas

SMEŠNICE.

Odkritosrčno. A: »En mesec je že minil in ti si sto kron zahteval samo za en teden!« — B: »Saj jih nisem tudi dalj imel!«

Pravdarsko. Nekdo je naročil advokatu, naj mu izterja neki dolg s pripomnjo, da bo polovica izterjanega dolga za njegov trud. Čez nekaj časa pride advokat k njemu ter mu naznači, da je s svojo polovico z velikim trudom izterjal, — druga pa da je neizogibno izgubljena.

Lovska. Lansko leto smo šli v jeseni nad divje rase. Ena sama je zletela iz ribnika in pet nje je nanjo ustrelilo. Raca pade v vodo in izgine pod vodo. Toliko svinčenih zrnov je dobila, da je vsled teže utonila.

V gostilni. Gast: »Tako majhna klobasa za 20 vinarjev, — pa še smrdi!« — Gostilničar: »Ja, če bi bila večja, bi pa še bolj smrdela!«

Vojaška. Korporal: »Zakaj ne sme vojak nikdar glave izgubiti?« — Vojak: »Zato ne, ker bi potlej ne imel kam čake postaviti!«

Kratka sodba. A: »Kaj pravite o našem poslancu?« — B: »Govoril je veliko, povedal pa nič!«

V šoli. Učitelj svojemu sinčku: »Viž, Tone, človek se nikoli ne izuči, Tvoj oče je vendar že star osel, pa se mora še vedno učiti!«

Dober vzrok. A: »Zakaj se pa ne oženiš?« — B: »Saj veš, da zakon je ali raj ali pa pekel. Raja nisem vreden, za pekel pa ne maram!«

Izravnan račun. Advokat: »Jaz sem vam sedaj vso stvar razjasnil v četrti uri — znaša deset kron.« — Kmet: »In jaz sem vas celo četrt ure poslušal, — znaša tudi deset kron.«

Ne stane prav nič!

Zastoj razpošiljam povsod vzorac suknenega blaga, blaga za obleke, blaga za bluze, perilnega blaga, modnega barhanta, platne-nega blaga, oksforda, blaga za postelje, ka-kor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tuč doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih.

KARL WORSCHÉ, Maribor ob Dravi,
Herrngasse 10. 2740

SKRIVALNICA.

Kje je Leander?

Avtomatična past!

Za podgane K 4—, za miši K 2 40, ujamne brez motozorstva do 50 komadov v eni noči. Ne zapuste nobenega smrada in se zopet same nastavijo. Past za ščurke odina te vrste, na katero so ujame na tisoče ščurkov v eni noči, a K 2 40. Povsod najh. uspeh. Pošilja po povzetju **Franco Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Aloisgasse 3, 23.** Mnogo povzvalnih pisem. Prod manj vrednimi ponarejanji se svarti. V e. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23446. 7829

Koža Zobje

mora biti temeljito negovana in zato je najboljšo dobro milo; kajti slaba mila preje škodujejo nego koristijo. Fino

in ustna duplina so pogosto kraj infekcije, valed česa je potrebno, usta vsak dan dvakrat izplakniti z antiseptičnim, izvrtino preizkušeni

Lysiformovo milo

ima nenavadno aromatičen vonj, je nežno in ker vsebuje 1% Lysiforma, učinkuje tudi antiseptično. Ena poizkusa učinkuje prepričljivo. Milo se zeli drago, (komad 1 K), ker je pa zelo veliko in izdatno, je pa v rabi resnično ceno. Poizkusite!

Lysiformom s poprovo meto

Nekoliko kapljic zadostuje na kozarce vode, pa imamo razkužujočo tekočino, ki takoj odstrani neprijeten dah iz ust in ohranja zobe. Pripravno tudi za grgranje. — Originalna stekl. K 1 00, Poizkusite!

Zanimivo knjigo o „Zdravju in desinfekciji“ Vama pošljem na željo zastonj in poštne prosto.

A. C. Hubmann, referent „Lysiformwerke“, Dunaj XX, Petraschgasse št. 4.

Tednik „SLOVENEK“ [sobotna številka] stane na leto 7 K.

Po zdravniških poročilih je pri revmatizmu, protinu, nevralgiji kot izborna, bolečine olajšujoče, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev prebivosti členkov zanesljivo učinkujoče sredstvo Contrheuman. Glej oglas!

LOTERIJSKE ŠTEVILKEE.

Praga, 11. septembra: 35, 2, 85, 36, 63.
Dunaj, 14. septembra: 11, 25, 20, 63, 16.
Gradec, 14. septembra: 30, 1, 8, 12, 21.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 17. septembra 1912.

Deželni prideški:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	23	—	Ziva vaga:	—	—
Rž	19	80	Goveda pitana	81	—
Rjda	22	10	Teleta težka	108	—
Jecmen	18	60	Teleta mala	102	—
Oves	20	50	Prasici	136	—
Proso belo	19	50	Koširani	106	—
Koruzo rumeno	18	20			
Koruzo stara	20	10	Kuretina in drugo:		
Leča	25	20	Maslo kuhano od		
Grah	28	50	K 200— do	280	—
Leneno seme	30	—	Maslo surovo od		
Graščica	19	—	K 280— do	320	—
Domača detelja	20	50	Slanina sveža (speh)	180	—
Fizol Ribničana	28	50	Slanina prekajena	190	—
Fizol Manipulator	24	—	Mast svinjska	100	—
Fizol Mandolon	8	—	Loj	90	—
Cebula	4	40	lajca 100 komadov	9	—
Krempir	3	—	l'šanci	1 30	—
Zelje sveže	97	—	Golobi	80	—
Zelje kislo brez	3	40	Kaca	3 90	—
soda	9	—	Gos	6 60	—
Repa gorenjska	97	—			
Repa sveža	3	40	Kolonijalno hlago		
Repa kisla brez	9	50	na dohelo:		
soda	19	50	RZ Rangon od		
Brinje	85	—	K 30— do	45	—
Kumna	—	—	Kava Santos od		
Orehi	—	—	K 280— do	305	—
Gobe suhe	200	—	K 280— do	95	—
Ječice	—	—	Sladkor	36	80
Zelod	—	—	Petrolej	—	—
Smekrovki storži	4	—			
Seno	3	—			
Slama	4	—			
Stelja	—	—			

Volneno
za ženske in sukno za moške obleke zadnje mode razpošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna **R. STERMECKI v Celju št. 305.** Vzorci na zahtevo pošt. prosto.

Na Kaiserjevih glasbenih šolah na Dunaju je v šolskem letu 1912/13 izpopolniti več celih in polovičnih praznih mest, katere oddajajo razni faktorji. Vsa natančnejša pojasnila daje ravnanstvo na Dunaju, VII., Halbgasse 9.

MOJA STARA
Izkušnja me učil, da moram za nego kože rabiti le Steckerperer lilično mlečno milo Bergmann & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 442/11/12

Ženitna ponudba.
Mladenič, posestnik lepo urejenega velikega posestva in žage blizu mesta, išče sebi primerne neveste iz dobre, krščanske hiše, ki bi imela veselje do gospodinjstva. Starost od 25—35 let. Želi se vsaj kakih 10.000 K v gotovini. Odgovor, ako mogoče s priloženo sliko vsaj do 30. t. m. pod: „Mirna sreča“, poštno ležeče Lesce na Gorenjskem. Tajnost zajamčena.

Ugodna prilika!
Prodaja, ozir. v posestvo na Brezjah Gorenjsko, najem se da a) posestvo na Brezjah Gorenjsko, obstoječe iz hiše z mlinom in žago, več gozdnih ter travniških parcel in njiv za 18 mernikov posestva ali pa b) lepo posestvo na Zgornji Dobravi arondirano posestvo na Zgornji Dobravi pri Podnartu, obstoječe iz hiše s hlevom in drugimi gospodarskimi poslopji, dobro zaraščenih gozdnih parcel, travnikov in njiv za 30 mernikov posestva, vse v najboljšem stanu. — Na račun kupnine bi bilo šteti le 8.000 K, ostanek bi se vknjižil. Več pri lastniku Florijanu Pretnarju na Zgor. Dobravi 1, pošta Podnart. 2964

Gospodarska zveza v Ljubljani
nakupuje
laneno seme, jabolka za mošt
kakor tudi vse poljske pridelke.
Svojo zalogo špicerijskega blaga priporoča trgovcem na deželi.

Čevljarski pomočniki
samo za novo in močno delo se sprejmejo pri **Jožetu Zalokarju, čevljarju, Menges 41, Kranjsko.** 2777

Technikum Straj. in elektr. inž. tehn. post. Hainichen i. Sa. Uč. t. progr. pr.

4 tedno za poskušnjo na ogled pošiljam ceno moja preizkušena kolesa oziroma „Bohemia“ pnevmatiko in po samozne dele koles. Zmerni plačilni pogoji. I. ust. cenik zastonj. **F. Dušek, tovarna koles, Opočno, St. B. Nr. 2109, Češko.**

Deklica za vse
ki govori nemško, se išče k družini z 2 otrokoma do 15. septembra v mesto Jajce v Bosni. Vožnja tja z rodbino, nazaj se pa povrne po vsaj enoletni službi. Vprašanja sprejema inženjer **Robert Maier, Deutsch-Matrei na Tirolskem.** 2929

Naznanilo.
Povodno bližnje proselivo iz Nachoda v Plzen **razprodajam**
izredno poceni blago ročnega izdelka, kot čefir, kamašas, šipkovino, damast, barhent, kriset, flanelo, blago za delavne obleke itd. in pošiljam proti poštneemu povzetju.
I. 1 zavoj ostankov 3—10 m dolgih, 40—50 m K 18—.
II. Prina 40—50 m za K 22.
polovični zavoj za K 11—.
Franko.
Nenagajajoče vzamemo nazaj, denar pa pošljemo nazaj ali zamenjamo blago.

Frant. Škoda, Plzen, 2957 Andelska ul. 9.

Razpošiljam orožje vsake vrste
za poskušnjo za 10dnevni ogled. Paska čenčka Lancaster K 20—, dvoceva Lancaster K 20—, Hammerless-piška K 70—, Flobert K 8—, samokres K 5—, pištola od 12 K naprej. Ilustriran cenik zastonj. **F. DUŠEK, tovarna orožj., Opočno št. 2137, ob drž. želez., Če ko.**

Čufte!
Sovražnik! Sovražnik!
Lastnega denarja ste, ako kupujete izgotovljen **RUM** **Altvator liker, Allasch kimijevce itd!** Z mojimi izvestnimi **ESENCAMI** naredite brez vsakega truda najfinesje likerje za polovičen denar. 1 stekel. zadostuje za 5 l ruma prve vrste, 3 l najfin. Altvator-likorja in 1 l Allasch-kimijevca stane z nar. navodl. samo K 1 20, 3 stekel. skupaj K 3—. Posam. stekel. samo, ako se denar pošlje naprej tudi v znakmah: od 3 stekel. naprej pa tudi po povz. **Hitschmann, izdelovalnica esence Hampolee št. 101, Češko** Na tisoče prizn. pisem.

„Slovenska Straža“ v Ljubljani želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri „Ljudskem zavarovanju“. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje na Slovensko Stražo v Ljubljani“.

Cenočeško posteljno perje
Kilo sivlega puljenega K 2—, boljlega K 2 40, polbellega K 3 60, belega K 4 80, prima kakor pulja mehkega K 6—, veleprima K 7 20, najboljša vrsta K 8 40, izredno fino snežnobeelo K 9 80.
Zgotovljene postelje
iz gostonitega rdečega, zelenega, rumenega nankinga, dobro napolvisnjega, belega ali sponja blazino 180 cm dolga, 110 cm njene, pernica ali sponja blazino 180 cm dolga, 140 cm široka po K 1—, 12—, 15—, 18—, 200 cm dolga, 140 cm široka po K 12—, 15—, 18—, 21—, zgivavnica 80 cm dolga, 58 cm široka po K 3—, 3 50, 4—, 50 cm dolga, 70 cm široka po K 4 50, 5 50, 6—. Zamena dolgovana, za nenagajajoče denar nazaj. Cenovniki franko in poštne prosto vsak omurdenar nazaj. **Benedikt SACHSEL, Lobes pri Plznu 159, Češko.** 2569

Manufakturna (gvantna) trgovina

'Pri Miklavžu'

Medena ulica (zraven loterije) Ljubljana

je bila vsled obilega obiska primorana prostore izdatno povečati. Tukaj najdete sedaj zelo svitlo in zračno trgovino, bogato založeno z najnovejšim blagom. Kupi se zanesljivo dobro, ker se ne preeni. Za jesen in zimo se vpelejo na zahtevo mojih častitih odjemalcev **tudi izgotovljene obleke in suknje za moške in dečke, pelerine in dežni plašči kakor tudi suknene in plišaste vrhne jopice za ženske.** Blagovolite iz prijaznosti med znanca razglasiti. Jesensko in zimsko blago je dobro odbrano in že v veliki množini prihaja.

Veliko zalogo in ugodne cene najdete pri nakupu blaga za obleke

pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno

leto 1869.

661

Kdor še ne ve, naj si zapomni, da je sedaj gvantna trgovina

'Pri Škofu'

v hiši

Pred Skofijo št. 3

zraven škofije ali nasproti gostilne „pri Sokolu“.

V prostorni svitli trgovini, kakor tudi v prvem nadstropju je Vam na razpolago velika zaloga blaga. Vpelje se tudi to jesen (čez mesec dni) popolnoma na novo **izgotovljene obleke za moške in dečke, pelerine in dežne plašče, ženske vrhne jopice iz sukna in pliša.** Izdelovalo se bode tudi po odbranem blagu na mero po lastnem krojaču v hiši. Blagovolite se pri nakupu jesenskega blaga in oblek po tem ravnati.

Najcenejši nakup

sukna, ženskega blaga, najboljših šifonov, cvihla različne vrste odevi in prtov itd. si vsakdo nabavi, kdor se obrne na domačo manufakturno trgovino

I. Kostevc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Vzorce pošljem poštne prosto. 3579

Škofja Loka.

Dr. Iv. Hubad

okrožni zdravnik v Škofji Loki

zopet ordinira
in plombira zobe.

2587

Zimski barhenti!

Kdor rabi dobre in pristnobarvne barhente, flanelne za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kamufase, cečire, platno, inlēt, brisače, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode, žep-robe in druge tkanine, naj se obrne na kršćansko trgovino

Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 45.
v Bistrem pri Novem mestu ob Met. (Češko).

Vzorce se pošiljajo zastoj in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta, flanelne, kafanasa itd., in razpošiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prvo vrsto za 20 K, drugo vrsto za 25 K franko po povzetju. Od ostankov se vzorce ne pošiljajo. Srajce za gospode iz flanelne ali cečirja 1 komad K 1.80, 2.20, 2.60, 3, in 4. Pri odjemu 6 kom. srajce jih pošljem franko. Pri naročilih zadosća navodba širine vratu. Dopisuje se slovensko.

Le pri uporabi od leta 1886 sijajno pohvaljenega, z znakom

„Seehund“

zakonito zajamčeno

gumitrana masti za čevlje

čevlji

premočni, zelo trpežni, melski in sposobni za tečenje. Izborna tudi za preproge za vozove, kosijsko opravo, gostilna jermenit itd. Dobi se povsod v škofiji po 20 v. in večini posodah, kjer ne, pri samorastopstvu **J. Lorenz & Co., Hob na Češkem in Böhme & Lorenz, Chomutitz, Škško.**

Potrujemo prejem 20 kg gumitrana, in prosimo se za 4 kg. Naše osobje je z njim zelo zadovoljno in noče nobenega drugega čistila za čevlje. **Welka, 6. februarja 1912.**
Oskrblništvo zavoda Welka.

Minar,

pöšten, zanesljiv, se išče za dobro idoč mlin tik okr. ceste na Gerenskem. Neozñjeni imajo prednost. Nastöp s 1. novembrom. Pomöbje na upravništvo lista pod št. 2946.

Dekle,

staro 14 let, iz poštene kršćanske hiše, ki je obiskovala 5 razr. samostansko šolo in zna tudi nekoliko šivati, bi starši radi oddali v trgovino z mešaním blagom k blagim ljudem. Sla bi na deželo ali tudi v mesto. Stanovanje, hrana in drugo po dogovoru. Naslov pove uprava „Domoljuba“ pod št. 2925.

Hiša

se proda z lepim sadnim vrtom, hišvom, njivami in travniki, trideset ure od Ljubljane. Proda se tudi samo hiša z vrtom. Pripravna je za gostilno; lega lepa, tik ceste. Več pove Ivan Škalar, aguce št. 15, p. št. Vrt nad Ljubljano.

MLIN

1. novembra 1912 se da v najem dobro idoč in k temu spadajoče zemljišče blizu mesta Kranja po zelo primerni ceni. Naslov daje uprava tega lista pod št. 2959. (Znamka za odgovor.)

2 hiši,

enonadstropni in nekaj zemljišča se pod ugodnimi pogoji proda. Več se poizve pri **A. Kremžar, ključavničar v St. Vidu nad Ljubljano.** 2928.

Odvrnitev.

Čim več časa tem bolj opozarjajo zdravniki svoje bolnike na odvrnitveno teorijo, ki je za kronične bolezni bistveno največje važnosti. Zlasti so kronične bolezni v vseh pojavih, katere potrebujejo tudi v gorkih poletnih časih največjo pozornost in oskrbo.

Ravno v poletnem času, ako ne dražijo sluzne mreže, bronhijale in pljuč težki

katarji, je pričakovati pri pravem ravnanju popolno zdravljenje in krepitev obolelih organov in se doseže odpornost proti hripavosti prihajajoče zime. Koder se torej pri odraslih in otrocih pokaže najmanjši nagib zimskih katarov v dihalnih organih, tam se mora v poletnih mesecih popolnoma energično proti istim nastopiti.

Z ozirom na to, da se doseže gotov uspeh ni nobeno sredstvo tako dobro, kakor priznani Sirolin „Roche“. Zavöljo tega

se vsem trpečim na pljučih resno in nujno svetuje, da napravijo odvrnitveno zdravljenje in naj v poletnem času zavžjajo vsak dan trikrat eno kavino žlico polno Sirolin „Roche“. V letni vročini so hudo napadena pljuča manj dražena od kašlja, tako da Sirolin ne pomiri samo, ampak tudi zdravilno učinkuje. Poletna zdravljenja Sirolin „Roche“ se priporočajo otrokom po oslov. kašlju, ošpicah, škrlatici itd. V lekarnah naj se zahteva izrečno Sirolin „Roche“.

Tovarna „JANUS“ - koles

3 letno jamstvo

Največja in najboljša trdka na kolesa; šivalne stroje ter njihove dele.

Najboljši izvor

na koles, šivalne stroje, pneumatiko in druge potrebščine. Janus koles s 3 letnim jamstvom od 95 K naprej, sponja pneumatika (Mautel) od K 4-20, notranja pneumatika (Luiteschlauch), prečkovosti, nesešiti, od K 2-90, čestilniške svetilke od K 2-—, od K 1-20 ročni zvonci in dr. od 20 h, prvovrstne verižice od K 2-70, pedali prve vrste od K 2-30, pesta s prostim lekom (Freilaufnabe) od K 12-50 naprej. Sedla, torbice, rei itd., za vse sisteme, maj, čevlji v vseh merah itd., najceneje. Lastne popravne, zavod za ponikljanje inenaj liranje. Pošilja vsak dan po pošti.

Zahtevajte cenik 1912 za stoj in poštnine prosto.

Dvozna trdka za kolesno obrt Maks Skutezky.

Dunaj I, Stubenring 6.

Najcenejši vir za bombaževino in platno.

Zavitek sukna, ostanek, gosiljatev, cena 40 m K 18-—. Ti ostanke so 2 do 5 m dolgi, iz lahorne kakovosti. Platnena rjuha brez siva iz zelo močnega domačinskega platna, 2 1/4 m dolge, 150 cm široke, 1 kos K 7 so. Najmanjši odjem 5 kosov. Pošilja se samo prečl povzeto. Vzorce na zahtevo zastoj in franko. Od ostanke so vzorce ne pošilja. Največja izbira vseh vrst posteljnih preprog, inlet in kript blaga, platna, šifona, brisalk in žepnih roboev, namiznih prtov, cezirja, keper blage, barhanta, sukna za obleke itd. 2558

Johann Schkoda
Belt-Kastelitz 31, 11, Češko.
Zelišča platna in bombaževine.

Pri lišajih

vseh vrst, posebno pri mokrih in suhih lišajih, kakor tudi pri prhljajih nedosežen nadej pri vseh izpuščajih, haemorrhoidah, celo pri najbolj zastaranih slučajih, kjer so odgovedala vsa doslej uporabljena sredstva, lekarnarja Stauder

Euzema-balzam

gotovo pomaga Zdravi se z Euzemo brez motenja poklica. Zavarov. s pat. št. 141.365. Cena 5 kron. — Pristen le iz Roth-ove lekarnje Kaufbeuren D 35. bav. Allgäu.

Številna zahvalna pisma ozdravljenih, posebno takih, ki so uporabljali leta vsa mogoča mazila brezuspešno.

2047

Zastoj

kljub splošni druginji dobi lepo uporaben predmet, kdor naroči 5 kg-zavoj

ržene kave „Probat“.

1 poštni zavoj stane samo K 3-70 poštnine prosto.

„Probat“

da sam brez drage zrnate kave zdravo in okusno kavo.

Trisno samo če je vrečica zaprta z znamko „PROBAT“.

Bernsdorf, žitna pradžarna: Bernsdorf 29 pri Trutnovu, Češko.

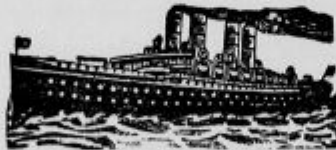
Naročajte „Slovenca“!

Zavod sv. Marte

v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje službe.

Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in jih vodi v zavod. — Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza „Marijin dom“.

V Ameriko in Kanado

zlozna, cena in varna

voznja s Cunard Line

35/98/12

Bliznji odhod iz domače luke

Trsta: Ivernia 10./9. Carpathia 24./9. Saxonia 8./10. 1912.

Iz Liverpoola: Lusitanijs, (najhitrejši največji in najlepši parnik sveta), 7./9. 28./9. 26./10. 1912, Mauretania 21./9. 12./10. 1912.

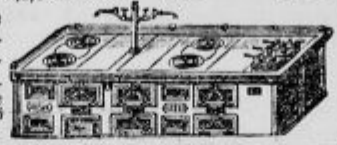
Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred K 220.— za odraslo osebo v števisi davek in K 120.— za otroka pod deset let v števisi davek.

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti nepokosljiv železni, emajlirani, pocelastni štedilniki kakor tudi iz majolike za gospodinjstvo, hotelo, restavracije i.d. Načrti za kuhinje na paro, plinove štedilnike, irske peči za trajno kurjavo. Dobijo se v vsaki železni trgovini, kjer ne, se pošiljajo naravnost.

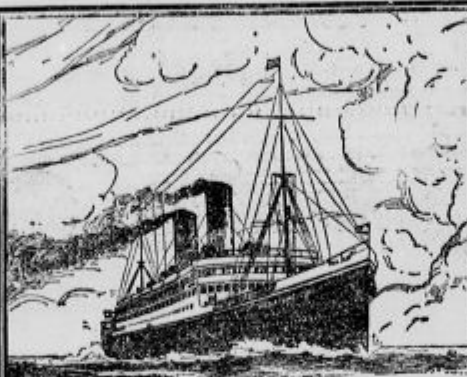
Zahtevajte Izvirne Koloseus - štedilnikove in - vrnite slabše izdelke. 3973
Ceniki zastoj

Gospodje krojinki!

Tovarniško skladišče sukna razpošilja Vam na zahtevo vzorčno knjigo. Velika izber, nizke cene, vsled tega ni potreba drugod naročati. Pišite po knjigo. 2742 Naslov:

R. MIKLAUC, Ljubljana.

Potniki v Ameriko

kateri želijo dobro, poceni in zanesljivo potovati, naj se obrnejo na 22.

Simona Kmetetz-a

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.

Vsa pojasnila se dobe brezplačno.

Najboljša in najcenejša postrežba za drogerije, kemikalije, medicinska zelišča, tudi po Kneippu, ribje olje, toaletne predmete, fotografirske aparate in potrebščine, sredstva za desinfekcijo. Velika zloga najfinjšega konjaka in ruma. 3726

Oblastveno koncesirana oddaja strupov.

Za živinorejce: posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, ocojan, kolmož, krmilno apno itd. — Vsanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

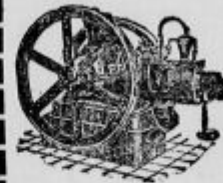
Drogerija Anton Kanc,

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje, koronine, semena, skorje itd. Ceniki zastoj.

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Komandina družba Bacrich & Co. tovarna za motorje DUNAJ XIX 6.

Welligenstillerstr. 83/je. Najstarijša specialna tovarna menzarije za dvetakne motorje na surovo olje.

Ceno posteljno perje

znamka Avstrija priporočajo najbolje 5 kg K 9 60, boljše K 12—, belo K 18—, smežobelo K 30—, K 36—, najfinejše K 42 - K 48—, naredi polne in najlažje postelje, zato velike pernice z dvema blazinama od 18 K naprej. Dobiva se le

D. Schnurmacher, Taus 246 Češko

Vzorci in cenik tudi za narejene postelje zastoj. Pošilja poštnine in carine prosto po povzetju.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Vedkrat odlikovano. Nad 7000 zdravniških spričoval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

Nihče ne trpi

rad na revmatizmu, protinu, nevralgiji, ozeblini itd. in vendar se dobi se ljudi, ki se ne brigajo za preizkušeni, zdravniško priporočeni 1

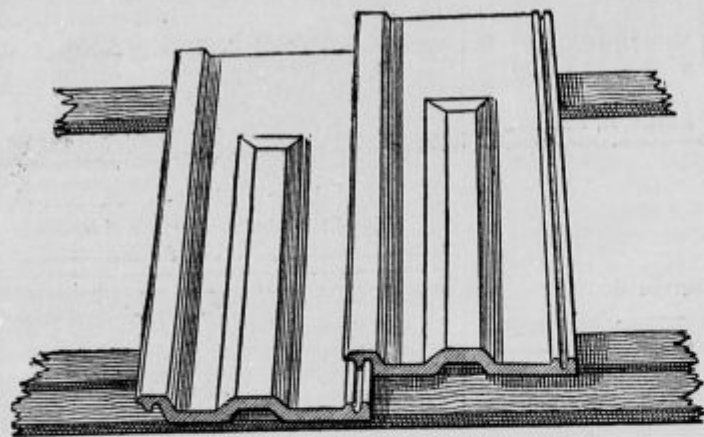
CONTRHEUMAN

ki je vedno zanesljivo sredstvo, za hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pregibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo za vribavanje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.

Izdelaovalnica in glavna zaloga v lekarni B. FRAGNER-ja c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pri naprej plačilu K 1-50 se pošlje 1 pušica franko

Poroc na ime izdelka in izdelovatelja ZALOGA V LEKARNAH. V Ljubljani: Rih. Sušnik, Jos. Čizmar, dr. G. Piccoli. 3117

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

814

Spretni zastopniki se iščejo

Kdor išče, ta najde

veliko izbiro novega jesenskega blaga za moške in ženske obleke po ceni in okusu pri 2744

R. MIKLAUC, Ljubljana,
Stritarjeva ulica št. 5.

USTANOVLJENA LETA 1831.

USTANOVLJENA LETA 1831.

NAJVEČJA ZAVAROVALNICA AVSTRO-OGRSKE DRŽAVE

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta 2., v lastnem domu posluje v vseh zavarovalnih strokah.

Tekom leta 1911 zavarovalo se je 21.289 oseb za kapital nad 170 milijonov K na življenje. Družba je izplačala škode že nad 1 milijardo in 63 milijonov K. Premoženje družbe znaša nad 416 milijonov K. 1887

Št. 1038. 14kar. zlato K13.—
Št. 1038. Novo zlato K 6.40
Št. 1064. Zlato na srebro K 2.70

Šr. 1046. 14 karat zlato K 9.—
Šr. 1046. Novo zlato K 4.70
Šr. 1068. Zlato na srebro K 2.50

Kesal

se je dosedaj še vsak, ki je kupil uro, zlatnino in srebrnino, predno je videl velezanimivi in bogato ilustrovani cenik

H. Suttnerja

v Ljubljani, Mestni trg št. 25
ker se je moral prepričati, da se dobi tam res dobro trpežno in okusno blago po nizki ceni. Zahtevajte toraj predno se odločite za kak nakup cenik, ki se Vam dopošlje takoj, poštine prosto.

H. Suttner Ljubljana

Mestni trg št. 25

Največja eksportna Ivrčka ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Sveci.

Tovarniška znamka

„IKO“

Zastoni

dobi vsakdo

H. Suttnerjev

velezanimivi in bogato ilustrovani cenik za ure, zlatnino in srebrnino, kdor žrtvuje

5 vinarjev

za dopisnico na trdtko

H. Suttner

v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Predno se odločite za nakup ur, zlatnine in srebrnine zahtevajte cenik.

Št. 1109. 14-kar. zlato z opal-kam. K 9.70

Št. 1149. Srebrna broška K 1.50

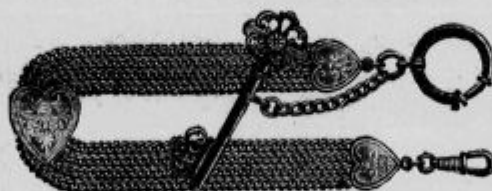
Zlato na srebro K 3.—

Št. 748. K 13.50

Št. 523. K 12.50

Št. 748. Srebrna cil-rem., z dvojnatinim pokrovom, trpežno kolesje na 6 kamnov, K 13.50
Št. 523. Srebrna anker-rem., Roskoplj, z dvojnatinim pokrovom, trpežno kolesje, K 12.50

Št. 873. Nikelnasta verižica z obeskom K 2.20
Št. 854. Srebrna verižica s srcem trivrstna K 5.70
Št. 854. " " " " 4 vrstna K 7.50
Št. 854. " " " " 5 " " 9.—
Št. 853. " " " " 6 vrstna K 12.20
Št. 853. " " " " 8 " " 15.80
Št. 861. " " " " 10 " " 26.—
Št. 860. " " " " 15 " " 42.—

Št. 720. K 9.70
Št. 723. K 11.70

Št. 735. K 13.—
Št. 736. K 13.70

Št. 735. K 13.

Št. 735. Srebrna cil-rem., z močnimi pokrovi, fino kolesje, na 6 kamnov, K 13.—
Št. 723. Jednaka nekoliko večja K 11.70
Št. 736. Jednaka nekoliko večja z zlatnim obročkom, K 13.70
Št. 720. Srebrna cil-rem., z navadnim kolesjem, brez okraska, K 9.70